

KUUROJEN LEHTI

SYYSKUU
SEPTEMBER 1974

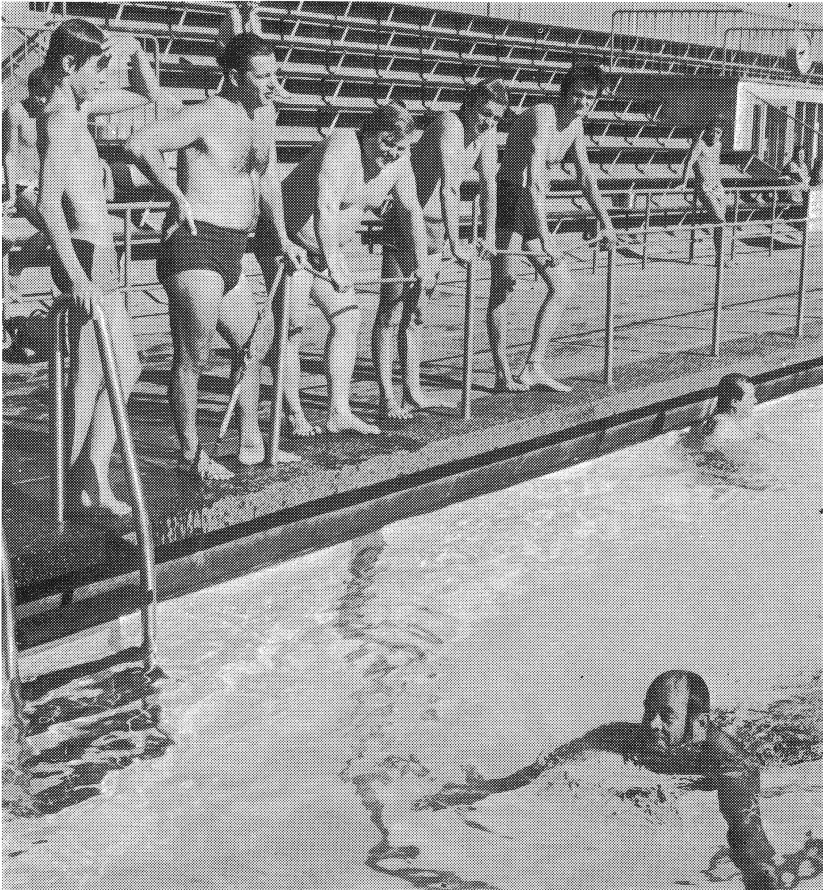

Tidskrift för döva

Kongressia kuvina

Kongressin ensimmäinen kokoontuminen tapahtui kirkonmäellä ennen avajaisjumalanpalvelusta. Tutustuminen alkoi välittömästi.

Ohjelmassa oli, tosin epävirallisesti, kansanuintimaaottelu, johon osanotto oli laimeaa. Kongressin johtaja suoritti kuitenkin oman uinti-osuutensa.

KUUROJEN LEHTI

Tidskrift för Döva

79 vuosikerta 1974

N:o 9

Toimitus

Expedition

Lokero 62
13101 Hämeenlinna 10
Puh. 24 289.

Julkaisija

Utgivare

Kuurojen Liitto r.y. —
Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja

Huvudredaktör

Runo Savisaari, Riistapolku 1,
C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri

Red.sekr.

Jarmo Narmala, Lokero 62
Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja

Svenskspr. red.

Rea Stadius
Kauppalaantie 9 Helsinki 32

Toimituskunta

Redaktionskommitté

Aura Ahlbäck, Liisa Kauppinen
ja Raija Nieminen.

Tilaushinta

1/1 vsk kotimaassa ja Pohjois-
maissa 20:—, ulkomaille 22:—.
Tilattavissa postitoimistoista.

Ilmoitushinnat:

1/1 siv. 500.—; 1/2 siv. 300.—;
1/4 siv. 175.—; 1/8 siv. 100.—.
Kuolinilmoitukset ja järjestöil-
moitukset muualla kuin järjes-
töpalstalla 20 penniä pmm.
Kaikki maksut postisiirtotilille
6825-9.

Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10,
00170 Helsinki 17.
Puh. 638 154.

Puheenjohtaja

Vesihallintoneuvos Runo Savi-
saari, puh. 462 755.

Toiminnanjohtaja

Agrologi Jaakko Väisälä,
puh. 638 154.

Opinto- ja tiedotussihteeri

Liisa Kauppinen, puh. 638 154.

Järjestösihteeri

Esko Sänkinieniemi.

Rahastonhoitaja

Ekonomi Eero Laamanen,
puh. 882 163.

Etelä-Suomen konsulentti

Sosionomi Aira-Liisa Roiha,
puh. 638 651.

Pohjois-Suomen konsulentti

Olavi Pesonen,
Katintie 10, 90440 Kempele,
puh. 981/555 933

Itä-Suomen konsulentti

Päivi Pietilä,
Lönnrotinkatu 5 as. 19,
70500 Kuopio 50,
puh. 971/13 881.

Kurssikeskus Malminharju

Isännöitsijä Alpo Muhonen
19240 Koskenmylly,
puh. 910/845 196.

Kuurojen Päivä - kuulonsuojeluviikko - kuulovammaistenviikko

Syyskuun neljäntenä sunnuntaina vietetään jälleen kaikkialla maa-ilmassa Kuurojen Päivää. Suomessa on Kuurojen Liitto ottanut päivän teemaksi kuurojen tarvitsemat erityispalvelut, johon keskitytään Kuopiossa pidettävässä päivän pääjuhlassa sekä sen jälkeisellä viikolla tiedotustilaisuuksissa Tampereella ja Helsingissä.

Samanaikaisesti Kuulonhuoltoliitto järjestää kuulonsuojeluviikon teemana »Suojele kuuloa — torju melua». Näin tästä viikosta muodostuu erityinen kuulovammaisten viikko, vaikka mitään varsinaista yhteistyötä tämän viikon puitteissa liittojen kesken ei ole ja tavoitteet ovat myös erilaiset. Mutta tällä tavalla ilmeisesti saadaan yleisön mielenkiinto kiinnittymään kuurouden tuomiin ongelmiin ja toimenpiteisiin kuulon suojelemiseksi.

Teemalla »Kuurojen tarvitsemat erityispalvelut» Kuurojen Liitto haluaa kiinnittää huomiota siihen, että ilman erityistoimenpiteitä kuurot jäävät osattomiksi yhteiskunnan lakisäateisistä palveluista, puhumattakaan esim. kulttuuripalveluista. Jo tiedot näistä palveluista eivät tavoita kuuroa: radion ja television tiedotukset kilpistyvät kuurouteen, lehdistön tiedot ja uutiset kieli-invaliditeettiin. Viimeksimainnitu on myös esteenä palveluja suorittavissa paikoissa. Palvelujen saaminen on kuurojen osalta yksilökohtaista riippuen asianomaisten mahdollisuuksista saada tietoa, käyttää niitä hyväkseen ja selviytyä asiomisesta. Vaikeimmassa asemassa ovat yksinäiset, eristettyyn asemaan joutuneet kuurot ja kuurosokeat. Tilanteen korjaamiseksi on saatava riittävä määrä tulkkeja ja viittomakielentaitoisia eri alojen työntekijöitä, joiden kautta saatavaan tiedotukseen, opastukseen ja asioiden hoitoon kuurot voivat turvautua.

Kysymys ei ole erikoisetujen järjestämisestä kuuroille vaan antaa heille muihin kansalaisryhmiin verrattavat oikeudet ja mahdollisuudet saada yhteiskunnan palveluja.

J. N.

Kansikuva: Thorbjörn Sander, Norjan kuurojen lehden toimittaja, pohjoismainen voimahahmo, käytti kongressissa ponnekkaita puheenvuoroja monen asian yhteydessä.

XII Kuurojen Pohjoismainen Kongressi

Avajaisjuhla

Turun kaupunginteatterin suuri sali oli miltei ääriään täynnä, arviolta saapuvilla oli 500 henkeä, valojen himmetessä ja esiripun siirtyessä syrjään. Lavalla seisoivat kansallispuvussa Turun kuurojen kuoro, joka Sirpa Kostiaisen johdolla rytmikkäästi esitti Finlan-

sä jäävät viranomaisten pöydillä tärkeämpien asioiden alle ja heidän huutonsa eivät kanna riittävän korkealle. Kehitystaso ja kulttuuri ovat kuitenkin Pohjoismaissa yleisesti jo niin korkealla tasolla, että kuuroilla on oikeus odottaa heidänkin asiallisten esitystensä käsittelyä myönteisessä hengessä. Yhteiskun-

nakin tällä paikkakunnalla, mutta myös koko maassa ja muissa Pohjoismaissa. Toisena tavoitteena voidaan pitää eri maissa saatujen kokemusten ja erilaisten näkemysten esille tuomista muiden arvioitaviksi. Vaikka kongressimme ei olekaan tieteellinen sanan varsinaisessa merkityksessä, on siinä kuitenkin

pungille ja sen viranomaisille. Turkuun perustettiin ensimmäinen valtion kuurojenkoulu. Turkuun syntyi myös ensimmäinen kuurojen oma yhdistys. Turussa toimii myös maan ainoa kuulovammaisten teknillinen ammattikoulu ja viime vuonna avasi Turun Kristillinen opisto ovensa myös kuuroille. Turun Kuurojen Yhdistyksen toimitalolle ei löydy vertaista muualta Suomesta. Kaikki tämä on ollut mahdollista vain sen vuoksi, että täällä on ollut ihmisiä, jotka ovat tajunneet kuuron ihmisen ongelmat ja tarpeet, ja jotka ovat myös halunneet tehdä jotakin tilanteen pa-

teatterinäytöstä. Toisella kerralla oli kysymyksessä 1700-luvun näytelmä, johon kuului yksinkertainen, koomillisesti liioteltu tapahtuma. 1700-luvulla ei voitu pitää teattereita niin voimakkaasti valaistuna kuin nyt ja siksi näyttelijöiden oli pakko näyttellä liiotellen. Kaupunginteatterin esitys oli samanlainen, näyttelijät käyttivät selkeitä eleitä ja suuria liikkeitä ollen aina kasvotusten yleisöön päin. Tulkki tuli esille useita kertoja näytöksen aikana ja kertoi mitä tapahtuisi seuraavaan näyttämönvaihdokseen saakka, jolloin hän tuli taasen esiin. Jälkeenpäin todettiin puutteeksi etteivät kuurot katsojat saaneet tietää hauskaista tapahtumasta juuri sillä hetkellä kun se tapahtui.

Seuraava kokeilu oli asettaa tulkki näyttämölle, niin että hän koko ajan olisi tapahtumissa mukana tulkitsemassa. Ei ollut helppo asettaa yhtä lisähenkilöä näytökseen, joka jo oli valmis, varsinkin kun näytelmässä oli raivoisia takaa-ajoja, veteen putoavia ihmisiä, jättimäisiä lintuja laskeutumassa maahan jne. Lisäksi tulkki huomasi, että hän koko esityksen ajan tulee olemaan sokaistuna, koska erillinen valonheitin seurasi häntä koko ajan, muu valaistus kulkii tietokoneen avulla. Näytelmässä oli joskus kaksi tai kolme henkeä näyttämöllä ja silloin tulkinta oli helppoa. Mutta joskus kokonainen sisarusparvi puhui yhtäaikaan tai väkijoukko keskusteli nopeasti ja moniselitteisesti. Näitä jaksoja oli mahdollon tulkita simulaanisesti. Näissä kohdissa nauhoitimme tekstin uudestaan muuttaen kielen yksinkertaisemmaksi. Kohdauksen alkaessa tulkki pani kuulokkeet korvilleen ja tulkitsi kuulemansa muunnetun version. Tämän näytelmän tulkintaan yleisö oliikin tyytyväinen. Seuraavan askeleen pitäisi olla kuurojen näkökohdan huomioonottaen alusta alkaen tavallista näytelmää harjoiteltaessa. Silloin esitys on ikäänkuin valmis tulkittavaksi.

Aikoinaan kuurojenyhdistyksissä näyteltiin paljon, yksinkertaisia huvinäytelmiä, puskateatteria ja vakavampiakin näytelmiä. Juhlatilaisuuksia varten voitiin harjoitella jokin laajempikin esitys. Ruotsissa on viime aikoina työskennelty tämän harrastuksen elvyttämiseksi. Vaikeinta näiden esitysten järjestä-

KIITOS

- Kuurojen Liitolle XII Pohjoismaisesta Kongressista.
- siitä, että se pidettiin Turussa, lyhyiden matkojen kaupungissa.
- unohtumattomasta iloisesta viikosta. Kaikista eri tilaisuuksista joka päivä.
- päättäjäispäivällisistä Turun Linnassa. Se on todella paras paikka Suomessa pitää juhlia, kuten R. Savisaari totesi puheessaan.
- säiden haltijalle, joka järjesti päättäjäisten ajaksi mahtavan ukonilman ja pani salamat leimahtelemaan kuin ilotulitusraketit ja tekemään tilaisuudesta mitä romanttisimman.
- R. Savisaarelle kaikista hyvistä sanoista päättäjäispuheessaan. Niitä kuunnellessaan tunsin jokainen, että ne olivat kohdistettu kullekin henkilökohtaisesti.
- kaikille esiintyjille, jotka taas kerran näyttivät, että meillä sitä osataan. Eritoten näytellä.
- siitä, että esiintyjille annettiin tilaisuus esiintyä. Sellainen merkitsee heille paljon.
- kaikille tulkeille ja toimihenkilöille siitä, että olitte käytettävissä.
- teille kuuleville, jotka olitte samaa perhettä meidän kuurojen kanssa, ettekä korostaneet kuulevuuttanne muuten kuin puhelimessa.
- sille yleisölle, joka saapui kongressiin, seurasi ohjelmaa, maksoi osanottomaksut ja muut ja tajusi, että kongressi on tarkoitettu kaikille meille. Heille kaikkein suurin ja kaunein kiitos.

Mukana ollut.

misessä on sopivien näytelmien löytäminen. Tarvittaisiin sellaisia näytelmiä, jotka vartavasten on kirjoitettu viittomakielellä esitettäväksi. Ehkä näiden näytelmien ideat voisivat tulla kuuroilta. Tällöin kuuleva voisi toimia »haamukirjoittajana» ja kuuro huomioitaisiin tekijänä, koska hän on todellinen alkuunpanija.

Mikäli Ruotsissa saadaan aikaan tällaisia pieniä näytelmiä, niin niitä tullaan varmasti järjestämään ahkerasti. Onhan Ruotsin kuurojen liitto järjestänyt teatterikursseja ja nyt on liiton kurssikeskuksessa Leksandissa rakenteilla rakennus, johon tulee sisältymään mm. teatteritilat ja videonauhoitusstudio.

Tärkeintä on, että yksittäiset kuurot yhdistyksissä paremmin pääsivät alkuun näyttelemisessä. Ruotsin liitto on neuvotellut teatterineuvojan palkkaamisesta, neuvoja matkustelisi kuurojenyhdistyksissä. Myös on suunniteltu yhdistysten teatteritoiminnan rahallisesta tukemisesta.

Mutta minkätähden on näyteltävä. Kuurojen maailmankongressissa Argentiinan edustajat sanoivat

että teatteri auttaa kuuroja ymmärtämään itseään, saamaan ryhmä- ja sosiaalista tunnetta ja voittamaan estonsa. Bulgarian edustajat tähdensivät, että teatteritoiminta voi rikastuttaa viittomakieltä ja auttaa kuuroja voittamaan alemmuudentunteensa. Italialaisten mukaan teatteri kiihottaa mielikuvitusta ja ahkerasti näyttelevä saa hyvän valmennuksen ja hengitystekniikan, tämä puolestaan tehostaa puhetaitoa.»

Esitelmän yhteydessä nähtiin pantomiini- ja kansantanhuesityksiä.

Iltapäivällä pidettiin aiheesta alustajan, Beata Lundströmin johdolla paneelikeskustelu, johon osallistui Ruotsista Betty Brodin, Norjasta Eilf Ohna ja Gunnar Hansen, Tanskasta Ole Fastrup ja Annegrethe Pedersen, Suomesta Kaisu Korhonen ja Raija Nieminen. Paneeli valmisti julkilausuman, joka on julkaistu lehtemme elokuun numerossa pääkirjoituksena.

J. N.
Jatkuu

Tahallaanko kuurot lapset erotetaan toisistaan?

Lehtemme kesäkuun numerossa kysyin otsikossa näkyvää asiaa. Kirjoituksen johdosta jotkut vanhemmat ovat olleet ihmeissään, pahollaan, itkeneetkin.

Etteivätkö heidän kuurot lapsensa olisi kotonaan hyväksyttyjä, tarpeellisia ja toivottuja!

Olen tietenkin kirjoittanut asian ihan hassusti, kun se on näin ymmärretty. En todellakaan tahtonut loukata vanhempia.

Kysymys on siitä, mitä lapselle merkitsee ikäistensä **toisten lasten seura**. Ja mitä kuurolle lapselle merkitsee **ystävyyden toisten kuurojen lasten kanssa**.

Olen huolestunut siksi, että uusi piirikoulujärjestelmä tehokkaasti estää merkitsevien ihmissuhteiden syntyminen kuurojen lasten välille.

Hehän tapaavat toisiaan vain koulun pihalla päivittäin välituntien ajan.

Koulun jälkeen lasten on hakeuduttava kuulevien lasten leikkeihin. »Peuhaamisiässä» tämä saattaa onnistua. Joku hyväksytään mukaan kuulevien joukkoon. Monia ei hyväksytä.

»Peuhavuosien» jälkeen lapsilla on tarve saada itselleen oma »paras ystävä». Kuka kuulevä lapsi uskottuisi kuurolle, kuka viitsisi kuunnella kuuron huolia? Miten tämä kävisikään, kun puuttuu yhteinen kieli.

Liian usein kuuro lapsi saa kuulevien lasten parissa tuntea olevansa liikaa. Hän ei ole tarpeellinen, ei toivottu. Ystävän puuttuminen on menetys, jonka suuruutta me aikuiset

set ja erityisesti me kuulevat aikuiset tuskin voimme ymmärtää. Ystävänriisto on väärämielinen teko kuuroa lasta kohtaan.

Minun olisi pitänyt tuossa kirjoituksessani kiittää niitä monia kotia, joissa vanhemmat, jopa muut sukulaiset vuosikaudia ovat vaivajaan säästämättä opetelleet yhteyden pitämistä kuuroon perheenjäsenenä myös siten, että ovat kotona ottaneet viittomisen avuksi, jotta lapsi ymmärtäisi ja jotta lasta ymmärrettäisiin. Minun olisi pitänyt siunata niitä koteja, sillä tuollaisessa kodissa kuurokin lapsi on kokenut olevansa hyväksytty, toivottu ja tarpeellinen. Minä todella siunaten ajattelen teitä ja toivon, että jaksatte edelleenkin, vaikeuksista huolimatta.

Lauri Paunu

Tuomaan turinaa

Tuomaan silmiin sattui Tasavallan Presidentin hiljattain antama asetus, joka koski kuuroja. Tulkoon se tässä painetuksi kokonaisuudestaan:

Asetus

Kuopion ja Turun kuurojenkoulujen lakkauttamisesta, annettu Naantalissa 20 päivänä kesäkuuta 1974.

Opetusministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään:

1 §

Kuopion kuurojenkoulu ja Turun kuurojenkoulu-nimiset kuurojenkoulut lakkautetaan 1 päivästä elokuuta 1974 lukien.

2 §

Elokuun 1 päivästä 1974 lukien lakkautetaan:

Kuopion kuurojenkoulun yksi C 43 palkkaluokkaan kuuluva johta-

jan virka, yksi C 35 palkkausluokkaan kuuluva asuntolan johtajan virka, neljä C 33 palkkausluokkaan kuuluvaa opettajan virkaa ja yksi A 12 palkkausluokkaan kuuluva talonmies-lämmittäjän toimi, sekä

Turun kuurojenkoulun yksi C 43 palkkausluokkaan kuuluva johtajan virka, viisi C 33 palkkausluokkaan kuuluvaa opettajan virkaa, yksi A 12 palkkausluokkaan kuuluva talonmies-lämmittäjän toimi ja yksi A 12 palkkausluokkaan kuuluva lastenhoitajan toimi.

Naantalissa 20 päivänä kesäkuuta 1974.

Tasavallan Presidentti

Urho Kekkonen

Ministeri Marjatta Väänänen.

Tässä oli siis se asetus. Eräs muiden monien joukossa. Ei sen kummempi kuin muut, pikemmin päinvastoin. Tuskin sitä on edes moni huomannutkaan. Ehkä sentään ne, joiden virka tai toimi meni saman tien, kun kaksi koulua

lakkautettiin. Kuurojen maailmassa tämä asetus oli historiallinen tapaus. Valtio perusti nimittäin ensimmäisen kuurojenkoulun Turkuun vuonna 1860. Ja nyt tämä 114-vuotias vanhus kuoli, ja saman tien sitä jonkin verran nuorempi Kuopion koulu. Joku sanoo, että muutokset ovat tarpeen nopeasti kehittyvässä yhteiskunnassa. Kyllä. Mutta siinä se villakoiran ydin onkin, että oliko tämä kehitystä. Kunnalliset kuulovammaisten koulut on hyvä ajatus, mutta siinä on myös omat vaaransa. Kuurot itse pitävät tätä muutosta taantumuksena. Käytännön esimerkkejäkin voidaan jo osoittaa Ruotsista. Vavovaisemmat arvostelijat taas sanovat, että saapahan nähdä, meneekö kehitys eteenpäin. Periaatteelliset ratkaisut on nyt kuitenkin tehty ja uusia kunnallisia kuulovammaisten kouluja syntyy kuin sieninä sateella. Asianomaisista kunnista riippuu nyt, mitä näistä kouluista tulee. Toivotaan parasta ja pelätään pahinta, mutta valvotaan myös hiukan.

Kuulovammaisten koulut alkoivat, uusi yksikkö aloitti Hyvinkäällä

Yli 550 oppivelvollista lasta opiskelee alkaneen lukuvuoden aikana maamme kuulovammaisten kouluissa. Toimivista kolmestatoista koulusta kolme on valtion sisäoppilaitosta ja kymmenen kunnallista koulua. Uusimmat kunnalliset yksiköt aloittivat toimintansa Hyvinkäällä, Rovaniemellä ja Kajaanissa elokuussa.

Uuden lukuvuoden myötä muutui kaksi entistä valtion sisäoppilaitosta, Turun ja Kuopion kuurojenkoulut, kunnallisiksi kouluiksi. Valtion kouluina jatkavat edelleen Oulun, Jyväskylän ja Mikkelin laitokset. Lisäksi toimii Porvoossa ruotsinkielinen sisäoppilaitos.

Viime vuoden alussa voimaan tulut laki kunnallisista kuulovammaisten kouluista paransi tuntuvasti kuulovammaisten lasten asemaa. Ensimmäiset koulut aloittivat toimintansa viime elokuussa Lahdessa, Porissa, Tampereella, Seinäjoella ja Lappeenrannassa.

Kuulovammaisten koulutuksen kokonaissuunnitelman tavoite on pian saavutettu, sanoo kouluneuvos Elias Niskanen kouluhallituksesta. Pyrkimyksenä on, että noin puolet oppivelvollisista kuulovammaisista opiskelisi valtion laitoksissa ja loput kunnallisissa kouluissa. Tällä hetkellä sisäoppilaitoksissa on noin 300 ja kuntien kouluissa jo yli 250 oppilasta.

Niskasen arvion mukaan kolmen uuden toimipisteen perustamisella pyrkimys on toteutettu. — Viime keväänä kesken selvitysten jäänyt Helsingin seudun koulutustarve saatetaan päätökseen vielä alkavan syksyn aikana. Selvitystä jatketaan myös Kymen ja Pohjois-Karjalan läänien alueilla.

Kunnallisten koulujen perustaminen on mahdollistanut sen, että kuulovammaiset lapset voivat käydä koulua kotonaan asuen. Oppilaat tulevat koulupaikkakunnan lisäksi sen ympäristökuntien alueilta, ja kunta vastaa kuljetuskustannuksista.

Sisäoppilaitoksetkin kokivat uu-

Kysytäänpä Märta Tikkaselta

Märta Tikkanen on suomenruotsalainen kirjailija ja Helsingin ruotsalaisen työväenopiston rehtori. Tämä monipuolinen kulttuurihenkilö liittyy myös kuurojen maailmaan, sillä hänen ansiostaan on kuuroilla syksystä 1972 lähtien ollut mahdollisuus tulkin avulla opiskella Helsingin ruotsalaisessa työväenopistossa. Rehtori Tikkanen on ystävällisesti lupautunut kertomaan Kuurojen Lehdelle tästä kuuroille avautuneesta mahdollisuudesta ja hiukan muustakin.

Kun kuuro päättää aloittaa opinnot opistossanne, miten hänen pitää menetellä, keneen ottaa yhteyttä jne?

— Hän voi kuulevan avulla kääntyä opiston kanslian puoleen, os. Dagmarinkatu 3 klo 10—13 ja 17—20.

Voivatko myös suomenkieliset kuurot opiskella teidän opistossanne?

— Ilman muuta koska viittomakieli on kansainvälinen kieli.

Millä tavalla kuuron opiskelu sitten käytännössä tapahtuu?

— Kuulovammainen tulee tunneille tulkin kanssa ja osallistuu niin kuin kuulevatkin. On hyvä ottaa

distuksen uuden lukuvuoden alkaessa: ne siirtyivät viisipäiväiseen työviikkoon. — Suurin osa oppilaista pääsee viikonlopuiksi koteihinsa yhteiskuljetuksilla. Ne, joiden kotimatka on hyvin pitkä, pyritään viemään koteihinsa ainakin kerran kuukaudessa, kertoo Niskanen.

Valtio kustantaa sisäoppilaitosten kaikki menot. Myös kunnallisten koulujen palkkauskulut ja muut menot peitetään valtion varoilla 90—95-prosenttisesti.

Erityisopettajien tarve on Niskasen mukaan saatu tyydytyksiä lähes täydelleen.

Hämeen Sanomat 22.8. 1974

Edellämainittu Hyvinkään kuulovammaisten koulu toimii Kuurojenkoti Ävikin uudessa keskusrakennuksessa.

Toimitus.

yhteys kurssin johtajaan ennen ensimmäistä tuntia, että hän on tietoinen vammasta.

— Mitä aineita on valittavana?

— Erityiskursseja kuulovammaisia varten ovat seuraavana lukuvuotena: Ruotsia ja äidinkielen kielioppia, joita pidetään torstaisin Liisankadulla, kuurojen yhdistyksessä. Opettajana on hum.kand. Irja Kuitunen. Pantomiimi tiistaisin klo 17 Dagmarinkadun voimistelusalissa. Opettajana on teatterioppilas Dick Idman. Lisäksi kaikki opiston kurssit ovat avoinna.

— Mitä kokemuksia Teillä on viime lukuvuoden ajalta? Käyttivätkö kuurot opiskelumahdollisuutta hyväkseen?

— Meille tämä on ollut sekä tärkeää että ilahduttavaa. Kaikki alkoi pari vuotta sitten ensimmäisenä kautenani opistossa. Siitä asti toiminta on lisääntynyt pyörivän lumipallon tavoin. Kiinnostusta ja tarvetta näyttää olevan. Nykyään meillä on kursseja myös näkövammaisille ja afatikoille. Tämä on yhtä tärkeää meille kuin laiminlyödyille ryhmillekin. Tämä toiminta antaa ja rikastuttaa molempipuolisesti.

Mitä haluaisitte sanoa kuuroille opiskelijoille näin lukuvuoden alus-

— Tervetuloa!

Lukijamme haluaisivat varmasti tietää, millä tavalla olette tutustunut kuurojen maailmaan. Kertoisitteko vähän siitä. Ilta-Sanomissa julkaitavalla palstallanne olette kertonut kuuroista, miten saitte siihen aiheen?

— Kauan sitten minulla oli tilaisuus olla mukana kuurojen joulunvietossa Liisankadulla Helsingin Lucian ominaisuudessa. En koskaan unohda tätä elämystä — jouluevankeliumi ja vanhat jouluvirret viittomakielellä ja illan lämmän tunnelma. Tämän elämyksen halusin välittää Arbiksen oppilaille, sen takia pyysin kuuroja meille esittämään Maamme laulun Runeberginpäivän vietossamme. Voi-

Suomen Kuurojen Liiton vieraana

(Emil Friedbergerin matkaselostus jatkuu)

Suomen kuurojenkouluissa annettavasta opetuksesta kerroin jo Mikkelin kuurojenkoulussa käynnin yhteydessä.

Jyväskylän koulussa on erikoista se, että siellä on yhteen suureen koulukompleksiin ja sen yhteydessä olevaan asuntolaan sijoitettu kuulovammaisia, sokeita, heikkonäköisiä ja liikuntavammaisia.

Opetus tapahtuu luonnollisesti erikseen kullekin vammaisryhmälle. Mutta ruokailun yhteydessä ja vapaa-aikoina tapaavat lapset ruokasalissa, oleskelutiloissa ja koulun pihalla. On vaikuttavaa ja samalla liikuttavaa, miten lapset siellä auttavat ja tukevat toinen toisiaan vähentääkseen toistensa vamman haittoja niin paljon kuin mahdollista.

Samanlaista erilaisten vammaisten ihmisten yhdessäpysymistä, toinen toistensa auttamista ja huomioimista näimme vielä keran Hämeenlinnassa, jossa tutustuimme teollisuuslaitokseen ja asuntolaan. Myös Jyväskylän koulu on uudisrakennus. Se rakennet-

tiin vanhan, kaupungissa sijainneen koulun sijasta keskelle metsää kaupungin laitamille.

Suomi on noin neljä kertaa niin suuri kuin DDR, mutta asukasluku on vain noin neljäsosa maamme asukasluvusta. Sen vuoksi ei rakennusmaata säästetä. Koulu ja asuntola muodostuvat yksityisistä yksikerroksisista rakennuksista, jotka ympäröivät suurta koulupihaa. Tämä suuri tila tarjoaa lapsille ihanteelliset urheilumahdollisuudet.

Johtaja puhui saksaa

Koulun johtaja, herra Hannu Kalliola opasti itse meitä läpi koulutalon ja vastasi kysymyksiimme suurella kärsivällisyydellä. Hänen saksankielen taitonsa oli ajatustenvaihdossa suureksi avuksi. Herra Kalliola oli äärimmäisen rakastettava isäntä ja pahoittelimme kovasti, ettemme ajanpuutteen vuoksi voineet vastaanottaa kutsua vieraila hänen kodissaan.

Illalla olimme Jyväskylän kuurojenyhdistyksen vieraina. Sitä ennen

ole mahdollisuuksia vastaanottaa yhteiskunnan tarjoamaa kulttuuria, esim. juuri teatteria. Mikä on Teidän mielipiteenne asiassa, olisiko mahdollisuutta saada kulttuuripalveluja kuurojen ulottuville?

— Monilla kuulevilla ja näkevilla näyttää olevan hyvin vähän kiinnostusta kulttuuria kohtaan. Sitä enemmän ilahduttavaa on, että kuulovammaiset ovat kiinnostuneet kulttuurin luomisesta ja että heillä on halu osallistua kulttuuritoimintaan. Tietysti täytyisi mahdollisuuksia laajentaa ja mielikuvitusta tarvitaan keksimään miten niin moni kuin mahdollista saisi sen virkistykseen, jonka kulttuuri kaikissa muodoissaan antaa. Kuinka tämä käytännössä voidaan järjestää te ehkä paremmin tiedätte kuin minä — mutta ottakaa yhteys niin voimme keskustella asiasta. Yhdessä työnnämme lumipallon liikkeelle, siten saamme sen yhä vain kasvamaan.

Haastatteli

Raini

tapahtui illallisella hotellissa pieni välikohtaus. Keskustelimme vieraittemme kanssa osaksi myös saksaksi. Kun tarjoilija kuuli tämän, toi hän pöytälipun, jossa oli Saksan liittotasavallan värit. Sano-matta sanaakaan laitoin pöydälle passini, jossa oli valtiomme tunnus. Hetkeä myöhemmin asetti hovimestari pöytään uuden lipun, jossa oli DDR:n tunnus ja pyysi anteeksi. Vuotta tai paria aikaisemmin ei tätä olisi tapahtunut kapitalististen maiden suurimmissakaan kaupungeissa. Tänään se on jo suurimmaksi osaksi itsestäänselvää ja kertoo kasvaneesta arvonannosta valtiotamme kohtaan.

Koska Suomessa kuulovammaisilta usein puuttuu sopivia kokoontumistiloja, luovuttavat sellaiset kuurot, joilla on isot asunnot, asuintilaaan kokouskäyttöön. Meidät oli illalla kutsuttu kaupungin ulkopuolelle tällaiseen kokoukseen. Saimme käsityksen pienehkön organisaation työskentelystä. Ennenkaikkea käsiteltiin sosiaalisia ongelmia kuten työtä, asuntoja, soveltuvuutta määrättyihin töihin ja kulttuuri-toimintaa. Suomessa kohdistetaan suurta huomiota omaehtoiseen kulttuuritoimintaan ja amatöörinäytelmäryhmien kehittämiseen. Säännöllisesti järjestettävissä kulttuurikilpailuissa palkitaan parhaat ryhmät ja yksityiset esiintyjät.

Myös isäntäväkemme kodin seinillä riippui monia kunniakirjoja, joita nuori kuuro rouva on saanut esityksistään.

Yhdistyksen läsnäolevat jäsenet esittivät meille katkelmia ohjelmastaan. Saimme nähdä vaikuttavia, ilmeiä ja eleiä (viittomakieli) ilmaistuja esityksiä, joita kuulevatkin osaksi saattoivat helposti ymmärtää vaikka eivät hallitsekaan viittomakieltä.

Senvuoksi on ikävää, että meillä kiinnitetään niin vähän huomiota näihin eleisiin. On varmasti yksinkertaisempaa tuomita eleet primitiivisiksi sensijaan että niitä hoidettaisiin ja kehitettäisiin tehokkaaksi kommunikaatiovälineeksi.

Ilta oli meille unohtumaton elämys. Saatoin jälleen kerran todeta, että me kuurot myös ulkomailla saamme nopeasti kontaktin toisiin kuuroihin ja voimme vaihtaa kokemuksia. Henkilökohtaiset keskustelut ovat vaikuttavampia ja saadut

ja annetut tiedot uskottavampia ja syvempiä.

Paluumatkalla kaupunkiin, jo keskiyöllä, kutsuivat Korhoset meidät vielä kotiinsa. Rouva on Jyväskylän kuurojen yhdistyksen puheenjohtaja. Torjua pyyntö? Se olisi tuntunut loukkaukselta. Siis vielä kerran hetki mielipiteidenvaihtoa kuulovammaisten ongelmista, henkilökohtaisista suhteista, perheestä, työpaikasta, lomasta. Ja mitä tuleekaan keskustellessa ilmi? Herra Korhonen tuntee kaksi saalfeldiläistä kuuroa, joiden kanssa hän on viettänyt lomaa Bulgariassa. Miten pieni onkaan maailma! Täytän tässä tehtäväni: Sydämellisiä terveisiä rouva Lotte Reuterille ja herra Martin Schröterille! Herra Korhonen muistelee mielihyvällä lomatovereitaan DDR:stä.

Tampereen näköalatornissa

Seuraavana päivänä vei tiemme Tampereen kautta Hämeenlinnaan. Herra Sänkiniemi huolehti taas kaikin tavoin mukavuudestamme. Edellisen päivän kokemukset ja keskustelut käytiin vielä kerran läpi, ja se mikä oli jäänyt epäselväksi, selvitettiin. Lounas syötiin ihanan näköalan äärellä Tampereen näköalatornissa. Ajomatkan aikana selostettiin meille näkymiä ja tarvittaessa tehtiin myös mukia, jos oli jotain erikoista nähtävää. Siitä huolimatta vei herra Sänkiniemi meidät ohjelmanmukaisesti sovittuna aikana henkilöautollaan Hämeenlinnaan. Siellä on yritys, jossa kuulovammaiset tekevät kirjansidontaitöitä ja kuurosokeat valmistavat korkealaatuisia korihuonekaluja.

Hämeenlinnassa otti meidät teollisuuslaitoksen johtaja, herra Jarmo Narmala, sydämellisesti vastaan. Hän opasti meidät kuulovammaisten työskentelypaikoille ja siinä yhteydessä tutustuimme varastoon, jossa oli valmiita töitä. Kuurot suorittavat kirjansidontaa toisten yritysten tilaustoina. Vaikka kysymys on pienehköstä yrityksestä, on tuotevalikoima sangen laaja. Siten on työ kuuroille mielenkiintoisempaa ja vaihtelevampaa.

Pohjakerroksessa on kuurosokeiden työpaja. Siellä valmistetaan ennen kaikkea korihuonekaluja ja myös punotaan mattoja. Olimme tutustuneet näihin aistikkaisiin ja

äärettömän lujatekoisiin korihuonekaluihin jo liiton kurssikeskuksessa Malmiharjulla. Teollisuusrakennusta vastapäätä on rakennus, jossa sijaitsevat taloustilat ja kerhohuone. Täällä kerrattiin ja syvennettiin saatuja tietoja yhteisen kahvipöydän ääressä iltapäivällä.

Yksi suuri perhe

Rakennukset sijaitsevat keskellä metsää männikössä eivätkä näytä lainkaan tehtaalta, pikemminkin virkistyskeskukselta. Samoin kuin Jyväskylän kuurojenkoulussa muodostavat myös täällä kuulovammaiset, sokeat, kuurosokeat ja kuulevat työntekijät yhden suuren perheen. Jokainen auttaa ja tukee toista niin paljon kuin voi.

Jäähyväisiksi ojensi herra Narmala kummallekin sidoksen suomalaista kuurojen lehteä. Herra Narmala on lehden toimitussihteeri ja hän oli meitä varten sidottanut lahjaksi Kuurojen Lehden vuosikerran 1972. Tässä vuosikerrassa ovat nimittäin selostukset ja kuvat Suomen kuurojen liiton edustajien vierailusta Itämeren viikolla vuonna 1972.

Sydämellisten jäähyväisten jälkeen ajoimme Hämeenlinnasta edelleen Avikiin. Siellä on kuulovammaisten vanhainkoti. Koti perustettiin vuonna 1911. Vuonna 1970 se suurimmaksi osaksi rakennettiin uudelleen ja modernisoitiin. Rakennustyöt ovat vielä kesken. Asuin- ja taloussiipien välisessä keskiosassa ovat työt vielä täydessä käynnissä.

Kodissa on yksityishuoneita yksinäisille ja kahdenhengen huoneita aviopareja varten. Asukkaat ruokailevat yhteisesti ruokasalissa. Yksilöllisiä tarpeita varten on jokaisessa käytävässä itsepalvelukeittiö. Kodin toiminnan rahoittamiseen osallistuvat asukkaat, valtio, kirkko ja Kuurojen Liitto yhteisesti.

Meillä oli tilaisuus keskustella asuinhuoneissa kuulovammaisten vanhusten kanssa. Siinä yhteydessä meidän oli todettava, että he viihtyvät sangen hyvin, kaikki haluaisivat jatkuvasti asua Avikissa. Kotiin onkin enemmän hakijoita kuin mitä on paikkoja, niin että toimikunnan on ratkaistava hakemusten kiireellisyys.

Evankeliumia kuulovammaisille

Yllämainitulla ilmoituksella allekirjoittanut julkaisi kesäkuun Kuurojen lehdessä ilmoituksen käsitäten evankeliumia kuurojen keskuudessa, tarvitsee hieman selvitystä, syystä, että olen saanut yksityiskirjeitä toimintani suhteen.

On kysytty että eikö voisi tiedottaa toimintaa reilusti ja onko meillä opillisia kysymyksiä?

Koetan vastata kysymyksiin Jumalan Pyhällä Sanalla. Joh. II-kirja 1:9. Kuka ikinä menee edemmäksi eikä pysy Kristuksen opissa, hänellä ei ole Jumalaa: Joka siinä opissa pysyy, hänellä on sekä Isä että Poika. Jeesus sanoo, Minä olen viinipuu te olette oksat, joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn se kantaa paljon hedelmää sillä ilman minua te ette voi mitään tehdä.

Olen Jumalan armosta saanut pelastua entisestä elämästäni ja olen saanut kokea uudestisyntymisen. I Piet. 23. Te jotka olette uudestisyntyneet, ette katoavasta vaan katoamattomasta siemenestä Jumalan elävän ja pysyvän Sanan kautta. Tiit. 23:5. Pelasti Hän meidät, ei vanhurskaudessa tekemiemme tekojen ansiosta, vaan laupeutensa mukaan uudestisyntymisen pesun ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta. Ehkä nämä kaksi Raamatun kohtaa valaisee tämän uudestisyntymisen puolen. Ja kun olen saanut armon kokea Jumalan hyvyttä ja koska olen kuurovanhempien poika ymmärrän hyvin, että hengellisellä

Forssan kautta saavuimme illansuussa Turkuun. Siellä olimme illan Sänkiniemen perheen vieraina. Herra Esko Sänkiniemi oli miellyttävänä seuralaisenaamme Kotkasta Turkuun. Hänen henkilöautollaan ja hänen hyvän ajotaitonsa ja paikallistuntemuksensa ansiosta pääsimme kaikkiin aiottuihin määräpaikkoihin suunnitelmien mukaan ja ehjin nahoin.

Yksityisissä keskusteluissa illalla Sänkiniemen perheen luona tahdoimme kuulla lähemmin ennen kaikkea kuulovammaisten sosiaalisesta tilanteesta Suomessa.

Jatkuu

alueella tarve on suuri. Jumalan suuri rakkaus joka kohtaa jokaista ihmistä pakottaa kertomaan Jeesuksesta Kristuksesta ja on vastaus jokaiselle joka etsii totuutta. Ihmiskunnat ovat hukkuessa tilassa ja joka on saanut armon ei voi olla vaiti. On syytä hieman selvittää Helluntaiherätyksen toimintatapoja kuuroille koska tämä työmuoto on täysin tuntematon suuremmaksi osaksi kuuroille.

Helsingin Saalemseurakunnan johtaja Kai Antturi, joka on myös Helsingin yhteiskristillisen evankelioimiskunnan varapuheenjohtaja (Rov. Hannu Pietilä on puheenjohtaja) kirjoittaa helluntaiseurakuntien tavoitteesta seuraavaa:

»Helluntaiherätyksen piirissä pyritään julistamaan Jeesusta Kristusta Jumalana ja Pelastajana sillä tavalla, että ihmiset ymmärtävät Hänen rakkautensa ja tulevat Hänen opetuslapsikseen ja vastuuta kantaviksi seurakunnan jäseniksi. Koska jokaisella kristityllä on etuoikeus palvella Herraa ja lähimmäisiään, näitä palveluksia tarjotaan Kristuksen lähetyksäkyn mukaan »kaikille luoduille».

Sen vuoksi helluntaiseurakuntien jäsenet tekevät ns. pakanalähetystyötä ja kotimaan evankelioimistyötä kaikkialla, missä siihen tilaisuus tarjoutuu. Seurakuntien toiminta kustannetaan pääosassa koledheilla saaduista varoista.

Ja harras toivomukseni on, että tämän toimintamuodon kautta Jumalan valtakunta saisi levitä kuurojen keskuuteen. Monilla on ns. läkopelko, mutta Apt. 24:14 sanoo, Mutta sen minä sinulle tunnustan, että minä sitä tietä vaeltaen, jota he lahkoksi sanovat, niin palvelen isieni Jumalaa, että minä uskon kaiken, mitä on kirjoitettuna laissa ja profeetoissa. Uskon, että tämä lyhyt kirjoitus selvittää käsitettämme Kristuksessa, sillä asiahan on yhteinen toimiessamme Herran elovainiolla. Jeesus sanoo, Uuden käsikyn minä annan teille, että rakastatte toisianne niinkuin minä olen teitä rakastanut — että tekin niin rakastatte toisianne. Siitä kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos teillä on keskinäinen rakkaus.

Veljenne Kristuksessa

Taito Toikkanen

Passien tarkastus ja talteenotto Leningradin satamassa.

Leningradin-Saimaan risteilyllä

Jatkoa edellisestä numerosta

Ennen lähtöä Pietarhoviin oli meille teroitettu mieliin, että laivala pitää olla viimeistään klo 17, laiva nostaisi ankkurin klo 19. Toisapäiväiset ystävämme olivat tulleet saattamaan, ensimmäisenä riensi tumma nuori pelastava ystäväni, muut tulivat myöhemmin sitä mukaa kun ehtivät töistään. Vaalea laboranttinenakko ja nuoripari eivät kuitenkaan olleet näiden joukossa.

Vaalea, vilkas laborantti, oliko hänen nimensä Olga vai Tanja taikka Veera, ehkä sittenkin Katja — venäjän kielestä en kuitenkaan saanut selvää esittäytyessämme. Hän sanoi Suomen kielen olevan vaikeaa opittavaa kuin kirjoitettavaakin. Ajatuksenvaihdon välineenä oli viittomakieli — kansainvälisenä kieleenä viittomakieli onkin aina paras.

Saimaa-laiva alkoi irrota satamasta. Hyvästi Leningrad historiallisine nähtävyyksineen, hyvästi Pietarhovi loistosuihkuineen, puutarhoineen ja kullattuine patsaineen. Hyvästi Metron jyrkät liukuportaat, joita eniten pelkäsin, sen marmoriseinäiset asemat ja sähköjunat, joissa vietimme hauskimmat rupateluhetkemme kohtalotovereina.

Hyvästi vaalea venakko, hyvästi tumma poikaystäväni, jonka sain ja jonka kuitenkin pian jouduin kadottamaan. Heitä muistin eniten

laivan irrotessa satamasta ja suunnatessa kulkunsa Viipuria ja Saimaan kanavaa kohti. Ennen laivaamme lähti Bore III vieden ehkä turisteja Helsinkiä kohti.

Saimaa-laivan tavoitteena oli synnyinkaupunkini, minne vereni eniten veti, jossa samoin kuin Terijoen hietikkoisilla rannoilla viimeksi olin käynyt kolmekymmentäviisi vuotta sitten.

Kesäkuun 14 päivän aamuna klo 8 saavuimme Viipuriin. Meillä oli aikaa puolitoista tuntia kiertää kaupungilla. Tähän puoleentoista tuntiin mahtui kuitenkin paljon. Näkymät herättivät vanhat muistot eloon: Viipurin linna, Pyöreä torni, linnan silta, ruotsalais-saksalainen kirkko, ortodoksinen kirkko, keskuskansakoulu, missä Viipurin Kuurojenyhdistys viimeksi toimi. Rakennuksen pääportaiden vieressä leikki lapsi hoitajan valvonnan alla. Pyöreän tornin kohdalla oli ehjänä rakennus, jossa sijainneesta liikkeestä aikoinani tulevan mieheni kanssa ostin kihlat.

Aura oli laivasta havainnut ensimmäiseksi Viipurin linnan rakennuttajan Torkkeli Knuutinpojan patsaan maakunta-arkiston puolella päädyllä. Molemmat olivat säilyneet sodan tuhoilta.

Yhä seisoo monet vuosisadat kokenut Viipurin linna paikallaan. Vi-

Pietarhovin puistoa.

purin linnan toisella puolella kulkee uusi silta paikalla, missä aikoinaan oli Viipurin linnan telakka. Siellä Aleksanteri Puolakka kävi töissä ja sieltä talvisin pääsi jäätä pitkin Hiekkaan ja Pikiruukille. Meidän piti kiirehtiä askeleitamme ehtiäksemme nähdä mahdollisimman paljon. Humblenin leipomon alaosa näkyi olevan paikoillaan, sen vieressä oli laatikoita, lähemmäksi emme kerenneet millään, piti nähdä tärkeimmät paikat. Paljon on Viipuri viime näkemäni muuttunut. Tämä entinen Suomen lukko, vilkas kaupunki, elää nyt hiljaiseloa, olihan kuitenkin aamu. Näppäsin kuvia, innokkaimpia näppäjiä olivat Eelis ja Hesän nuoret työt.

Raitiotievaunuja ja autoja ei näkynyt. Silmiinpistävä oli katujen siisteys, täällä niinkuin Leningradissaakaan ei kaduilla näkynyt roskaa eikä paperinriekaleita. Katukuvaltaan nämä kaksi kaupunkia ovat Suomen kaupunkia siisteimpiä. Muutamaa rakennusta restauroitiin. Vanhaa kaupunkia kauemmaksi emme ehtineet. Näkemättä jäivät Tiiliruukki, Kolikkoinmäki, Kelkkala, Kangasranta ja Ristimäki, minne mieluummin olisin suunnannut askeleeni. Aika oli vähissä, lähtöhetkikin käsillä. Asemalta pois lähtiessäni havaitsin Viipurin linnan puoleisessa puistikossa nuorten tyttöjen nyyppivän irti voikukan lehtiä puhdistakseen puiston kenttää.

Sylvia

Kellon lyödessä puoli kymmenen laiva käänsi kokkansa kohti Saimaan kanavaa ja Lappeenrantaa. Laivan sivuuttaessa vanhan kaupunginosan hämmöttivät rannalta Ethelin ja Elviiran kotirakennukset sekä Mustainveljesten luostari, niistä vähän kauempana Havin suuntaan kohosi kaupunkisiluettissa uusia kerrostaloja. Neitsytniemen kohdalla näkyi Neitsytniemen sotilassairaala, Diakonissalaitosta ei näkynyt, se oli puiden katveessa.

Kun Viipuri, lapsuus- ja nuoruusvuosien tutut paikat oli sivuutettu, valtasi syvä haikeus mieleni, näenkö koskaan enää synnyinseutuani, mikä koko elämäni ajan vasta- ja myötätuulista huolimatta on ollut rakkain ja pyhin paikka.

Matka Saimaan kanavalle alkoi kuumien päivien ja mukavan yhdessäolon merkeissä. Tästä matkan osuudesta on Aura jo kirjoittanut, joten siitä ei enempää.

Ystäviä aina löytää maailmaa kierrellessä, tulsia ja tummia, vaaleita ja avoimia, joitten kanssa juttu luistaa ja nostaa ilon ylimmille, joissa on sama henki ja yhteisymmärrys. Nuoren venäläisen miehen ja vaalean venakon tulen muistamaan aina niinkuin monet iloiset venäläiset kohtalotoverit, jotka au-liisti ja ystävällisesti suhtautuivat suomalaisiin kuuroihin.

Elise Jaakkola tulkitsemis-tilanteessa Turun kongressissa.

Elise Jaakkola 50 vuotta

Elokuun 18. päivänä täytti opettaja Elise Jaakkola 50 vuotta Ylämyllyn Mattisenlahdessa. Elise Jaakkola on Savisaaren sisarusarjan vanhin ja hänkin on monella tavalla osallistunut Kuurojen Liiton toimintaan. Kuurojen pohjoismaisissa kongresseissa hän on toiminut tulkkina Helsingin kongressista 1955 alkaen ja viimeksi näimme hänen selväpiirteistä tulkintaansa Turun kongressissa. Monilla liiton kursseilla ja leireillä on opettaja Jaakkola ollut luennoitsijana ja opettajana, hän on myös käynyt kuurojenyhdistyksissä esitelmöimässä. Joensuun kuurojenyhdistyksen toimintaan hän on ottanut osaa monin tavoin.

Myöhästyneet onnittelumme, Elise, Toivomme, että yhteys liittoon säilyy entisellään ja että seuraavassa kongressissa Tanskassa olet jälleen mukana.

Toimitus

Liiton uutisia

Työvaliokunnan kokouksessa 1.7.74 liiton toimistossa käsiteltiin mm. seuraavat asiat:

Merkittiin tiedoksi valtioneuvoston päätös liitolle raha-automaattivaroista myönnetystä avustuksesta yhteensä mk 239.000,—.

Aura Ahlbäckin laatima ehdotus liiton uusiksi ansiomerkki- ja mitalisäännöiksi päätettiin esittää liiton hallitukselle.

Toimistoapulainen Eeva Rantalaiselle myönnettiin palkatonta lomaa ajaksi 15—19.7.74.

Päätettiin esittää hallitukselle, että toiminnanjohtaja Jaakko Väisälä saisi siirtyä eläkkeelle 1.10.74 alkaen ilmoittamansa 8.9.74 sijasta.

Keskusteltiin osallistumisesta seuraavaan Kuurojen maailmankongressiin, joka pidetään Yhdysvalloissa v. 1975.

Päätettiin antaa Vantaan seurakunnalle puoltava lausunto kuurojen sisaren viran perustamiseksi Vantaalle.

Työvaliokunnan kokouksessa 21.8.74 liiton toimistossa oli esillä mm. seuraavat asiat:

Merkittiin tiedoksi, että Viittomakielen oppaasta, joka on painettavana Arvi A. Karisto Oy:ssä, oli otettu 100 kpl:n eripainos elokuussa pidettyjen viittomakielikurssien käyttöön.

Päätettiin korottaa Viittomakielen kuvasanakirjan myyntihintaa 35 markkaan 1.1.1975 alkaen.

Päätettiin ehdottaa Anneli Jussilalle, jonka työkausi Malmiharjun kurssiohjaajana päättyi 15.9.74, että hän tämän jälkeen jäisi edelleen liiton palvelukseen toimistotehtävissä.

Merkittiin tiedoksi Kuopiossa 22.9. pidettävän Kuurojen pääjuhlan ohjelma.

Kuurojen Lehden tilaushintaa päätettiin v. 1975 korottaa 24 markkaan, ulkomaille 30 markkaan. Korotuspäätökselle on saatava elinkeinohallituksen vahvistus.

Keskusteltiin Pohjoismaiseen Kongressiin liittyvistä asioista ja päätettiin mm. esittää opetusministeriölle avustusanomus kongressin järjestämisestä aiheutuneen tappion peittämiseksi. Kongressissa taltioitun videonauhoituksen pohjalta tehtävien lopullisten ohjelmien tekeminen yhdessä MTV:n henkilöstön kanssa annettiin Liisa Kauppisen ja Lauri Paunun tehtäväksi.

Seuraava liiton hallituksen kokous päätettiin pitää 14.9.74 liiton toimistossa.

Pyhäpäivän palsta

Raamattu, kirkko ja teologia

Meillä on Raamattu suomenkielisenä teoksena, kirkko Jumalan armovälineiden jakajana, teologi taistelevana ja tutkivana suunnannäyttäjänä, jotka kaikki muodostavat tärkeän henkisen työvälineistön Jumalan armotaloudessa, joka osaltaan paljastaa syvällisen salatun rikkauden, johon harvoin tulemme kiinnittäneeksi huomiotamme.

Kirkkohistoriallisesti voidaan todeta Suomessa vallinneen muinaisuskonnon tapojen palveluksen ensimmäisen tuhatvuoden ajan, kristinuskon tuli ristiretkien muodossa vasta v. 1155 Kokemäenjoen seu-duille, v. 1249 Hämeeseen ja jälleen pitkän välin jälkeen v. 1293 Viipurin alueelle. Hengellisen elämän kehitys eteni verkalleen ja ratkaisevan käänteen toivat vuodet 1536—39 Agricolan ollessa Lutherin ja Melanktonin oppilaana Wittenbergissä. Siellä syntyi Agricolan suomenkielinen Uusi Testamentti, mutta joka ilmestyi vasta v. 1548. Agricolan työ uskonpuhdistajana ja evankelisen papiston kasvattajana sekä suomenkielisen kirjallisuuden uranuurtajana on hyvin tunnettu.

Vuosi 1549 oli todella armorikas juhluvuosi, jumalanpalvelukset muuttuivat kokonaan suomenkieliksi.

Puhdasoppisuuden (v. 1600) ajasta saamme olla kiitollisia, vaikka se sisälsikin uskontopakon maasta

karkoituksen uhalla. Aika oli kuitenkin arvokas kansamme historiasa, opittiinhan tässä kehitysvaiheessa kristillisen tiedon alkeet ja lukutaito. Niitähän tarvittiin, jotta Suomen kansa aikanaan pääsisi sivistyskansojen joukkoon. Sillä kansa, jolla ei ole kieltä ja kulttuuria, ei voi olla itsenäinen valtio. Kieli, kulttuuri, kirjallisuus ja taide luovat tämän.

Saamme olla kiitollisia palveluksista, opetuksista ja kasvatuksesta, joiden kautta kirkko ja sen papisto ovat kansallemme monia suurmiehiä lahjoittaneet aikana, jolloin näitä hengen jättäjäisiä välttämättä tarvittiin.

Tämä vuosi on juhluvuosi, olemmehan vasta 425 vuotta saaneet kuulla jumalanpalveluksia suomenkielisenä julistuksena kun ottaa huomioon, että kristillinen seurakunta apostolisesta ajasta lukien on jo pian kaksituhatta vuotta sitten lähtenyt Jerusalemissa liikkeelle apostoli Paavalin lähetysmatkojen kautta.

Rooma hyökkäsi sota-asein Jerusalemiä vastaan ja suoritti hävityksen. Paavali vastasi sotaan hengenmiekalla ja »hyökkäsi» lähetysmatkoillaan Jerusalemissa Roomaan saakka. Tämä työ jäi pysyväksi ja eteni voimallisesti yli maailman, jostavastoin Rooman sotajoukkojen valloitus työ luhistui ja sitä myöten Rooman valta kukistui. Mutta evankeliumi etenee. Jumalalle ei mikään ole mahdotonta. Meillä on paljosta kiittäminen, kunhan vain tutustumme historiaan.

Reino Grev

KILPAILUKUTSU

Kansalliset suunnistuskilpailut pidetään Perttelissä 6.10.74 Sarjat: M1 7—9 km, M3 (alokkaat) 4—5 km ja N 2—3 km.

Kartta 4-värinen, 1:20 000.

Kokoontuminen Salon linja-autosemalla klo 9.30.

Ilmoittautumiset 30.9.74 mennessä: Turun Valpas, Henrikinkatu 4 b, 20500 Turku 50.

Turun Valpas r.y.

KILPAILUKUTSU

Suomen Kuurojen Shakkiliiton pikashakkimestaruuskilpailut järjestetään syyskuun 21 päivänä klo 13 Lappeenrannassa kuurojenyhdistyksen kerhohuoneistossa Suonionkatu 13. Sarjat: mestari, A-, B- ja C-luokat. Peliajat 5x5 min. Ilmoittautuminen kilpailupaikalla 1 tuntia ennen kilpailua.

Illanvietto samassa paikassa klo 19.

Lappeenrannan Kuurojen Shakkikerho.

Koulutuspäällikön näkökulmasta

Kulunut talvi ja kesä on osoittanut meille valmennuksen tarpeellisuuden. Esim. talvi ei ollut hiihtäjillemme menestyksellinen. Ei vika ollu ainakaan suksissa, joista kohuttiin lehdistössä kautta maailman. Jos seurataan kuulujen valmentajien lausuntoja, voidaan todeta ettei yksistään suksi voi voittoa tuoda vaan hyvä peruskunto ja sitkeys vievät voittoon. Sehän nähtiin Falunin kisoissa, jossa Itä-Saksa sai murskaavia voittoja. Nyt kautta maailman otetaan oppia Itä-Saksasta ja Suomessakin on havaittu itä-saksalaisten valmennuksen paremmuus. Saadaan tulevana talvena nähdä miten poikiemme käy, kun harjoitusohjelmaan on otettu Itä-Saksan systeemiä ruokavaliota myöten.

Mitä kesään tulee, se on jo toinen juttu. Heinäkuun loppuun mennessä on tehty vain kaksi uutta ennätystä. Matti Pirttilä nakka si kiekon 41 metrin paremmalle puolelle. Hänellä on vielä varaa parantaa tulostaan, kunhan saa tekniikkaa lisää. Muuten heittorintamalla on esitetty heikkoja tuloksia kautta linjan. Synnä on se ettei heittolajien urheilijoilla ole valmentajaa, joka antaisi heille perinpohjaista valmennusta ja seuraisi myös poikien edesottamuksia. Nyt saadaan asiaan korjaus. Syksyllä pidetään heittolajien harrastajille leiri, jonka aikana pätevät valmentajat antavat pojille lääkkeitä tulevaa kautta varten.

Juoksurintamalla on pikkupiristykseenä näkynyt uutena tulokkaana Wellaksen Ake Uusimäki, joka on nopeasti kehittynyt erääksi parhaiksi menijöiksemme. Ake on pudottanut roimasti ennätyksiään 200 ja 400 metrillä. Poika oli myös mukana Turussa parantamassa 4x100 metrin viestissä Suomen ja samalla Pohjoismaista ennätystä lukemiin 44,8. Muuten Suomi-Skandinavia ottelu olisi saanut olla kansainvälinen, nyt heikon vastuksen takia voitimme ottelun murskaluvuin.

Suomi murskaavan ylivoimainen PM-kisoissa

Pohjoismaiset mestaruuskilpailut yleisurheilussa pidettiin Tanskassa Aarhusissa elokuun 10–11 päivinä. Suomi oli lähettänyt kisoihin 13 urheilijaa, jotka toivat 11 kulta-, 6 hopea- ja 4 pronssimitalia. Yksi mestaruus meni Ruotsiin ja kaksi Tanskaan. Näin paperilla nähtävästä Suomen ylivoimasta huolimatta kilpailut olivat useissa lajeissa tasaväkisiä ja useimmista mestaruuksista ja seuraavista sijoista todella taisteltiin.

Kilpailut pidettiin Aarhusin stadionin tartanpäälysteisellä radalla. Järjestäjät olivat ennakolta ilmoittaneet, että enintään 6 millin piikit mukanaan, ruuvasi nämä aikalemmatta piikkareihinsa. Tekniikka onkin mennyt tällä alalla sellaiseksi, että piikit ovat irroitettavissa ja vaihdettavissa. Vitsailtiinkin, että parin vuoden päästä ei kenkiä tarvitaakaan, piikit vain tavalla tai toisella kiinnitetään jalkapohjiin.

Aarhusissa on n. 250.000 asukasta, joten kaupungissa on varmasti kuurojakin kolmisensataa, mutta vain kourallinen näistä oli saapunut seuraamaan kilpailuja. Tuomareina toimivat etupäässä kuulevat kuurojen avustaessa. Järjestelyt sujuvatkin tanskalaiseen tapaan leppoisasti ja useissa tapauksissa, joissa suomalainen tuomari olisi nostonut punaisen lipun, nyt viitattiin kintaalla eli ei huomioitu. Maassa maan tavalla. Lähettäjä oli kookas, tukeva ja tumma, pitkässä valkoisessa lääkärintakissa hän erehdytti.

Uusi tulokas on myös Turun Valppaan Kumpulainen, joka Wellaksen kilpailuissa heitti keihästä 51,26. Pojalla on heittäjäksi sopivat raamit ja hän voi vielä hätytellä Siltasta.

E. K:n

tävästi muistutti — kauempaa katsoen — Ävikin johtajaa Piisilää.

Parhaaksi suomalaisurheilijaksi kohosi Vesa Hannu, joka otti kolme henkilökohtaista mestaruutta ja oli mukana Suomen kahdessa voitollisessa viestijoukkueessa. Yhteensä siis 5 kultamitalia on Vesan saalis. Pikamatkojen ja siis myös viestijoukkueiden uudeksi tukihahmoksi on noussut nuori Ake Uusimäki, joka sijoittui toiseksi sekä 200 että 400 metrillä. Viimeksimainitulla matkalla Ake menetti viime metrillä mestaruuden takaa tulleen Siwervallin päästessä sivulle ja huomaamatta ohi. Ake juoksi joka tapauksessa oman ennätyksensä.

Kauko Pekkala ei jostain syystä ole viimevuotisessa kunnossa. Poika on harjoitellut tunnollisesti, mutta tulokset ovat taantuneet. Toivottavasti tämä on vain välivaihetta. Nyt Pekkala 800 metrillä yritti päästä karkuun ja sai jo vedetyksi 5–6 metrin kaulan, mutta loppusuoralla Tanskan Andersenin kiri raon kiinni ja vastustamattomasti ohi. Talman kamppaili Siwervallin kanssa jaetulle kolmannelle tilalle.

1500 ja 5000 metriä olivat Timo Karvosen hallussa. Vainvattomasti ja kenenkään uhkaamatta hän vei voitot molemmissa. Karvosen kunto on kuitenkin kaukana viimevuotisesta, sairaudet ovat sotkeneet harjoitus suunnitelmat. Karvonen totesikin tämän vuoden jäävän ehkä välivuodeksi, mutta ensi vuonna tahti olisi toinen. 5000 metrillä Pauli Savolainen rullasi Karvosen takana varmasti hopeasijalle.

Kentälajeissa Suomi sai kaksoisvoitot kolmiloikassa ja pituudessa. Edellisessä Eero Saarikoski ja Kalevi Alajoki olivat omilla metrilluvuillaan. Pituudessa Vesa Hannu ja Tapio Laine kävivät kaksinkamppailua, jossa Laine oli alussa johdossa. Hannun viimeistä edellinen hyppy kantoi 699 ja viimeinen peräti 700. Heti jäljessä hyppyyuorossa ollut Laine vastasi tähän tulella hurjaa vauhtia — ja juuri

»Mistä tuo tuohon tuli», näyttää Ake Uusimäen ilme sanovan 400 m:n maalissa Ruotsin Siwervallin ilmaantuessa sivulle ja rinnanmitalla voittoon.

800 metrin toinen kierros alkamassa. Pekkala yrittää karkuun, seuraavina Siwervall, Talman ja voittaja Andersen.

lankulla Laine nosti kätensä ylös kuin maalinauhaa katkaisten ja juoksi läpi. Tässä lajissa oli kolmantena Ruotsin Lundström, nuori ja varreltaan lyhyt, mutta sähkökäs ja voimakas. Lundström oli mukana viidessä lajissa, moniottelijatyypiksi siis.

Kuulassa Rauno Rantanen vei varmasti mestaruuden, maailmanennätysmies ja Malmön kisojen lajin voittaja Ruotsin B-G. Henrikson oli loukannut työntökätensä. Yllättäen Rantanen voitti myös kiekonheiton — tähän odotettiin Pirttilältä, joka kuitenkin sairasteltuaan ei ollut parhaassa vedossa. Kilpailu oli kyllä kireä, kaikki mitalimiehet, toisena Henriksson ja kolmantena Pirttilä, heittivät 40 sm eron sisälle.

Keihäässä Hannu Siltanen oli ylivoimainen Norjan Wennerströmin ollessa jostain syystä poissa. Kumpulainen liukasteli — ne 6 millin piikit eivät pitäneet.

Korkeuden voitti ylivoimaisesti Tanskan Fischer. Tässä lajissa ei meikäläisten edustajalla ollut nokan koputtamista. Merkillistä — aikoinaan tämä laji oli suomalaisten paraatilaji: Södergård, Paavo ja Eero Saarikoski veivät voitot ja mitalit.

4x100 metrin viestissä Suomen joukkue juoksi uuden Suomen ja samalla Pohjoismaiden ennätyksen 44,3.

4x400 metrin viestissä antoi väriä Hampurin joukkue — hampurilaiset ottivat osaa useisiin lajeihin ulkopuolella kilpailun — joka johti ensimmäisellä osuudella, sitten Suomi painui vastustamattomasti ohi.

Epävirallisen pistelaskun mukaan pisteet jakaantuivat: Suomi 146, Ruotsi 82, Norja 40 ja Tanska 28.

Lauantai-iltaa vietettiin Aarhusin kuurojenyhdistyksen suojissa. Yhdistyksellä on omistuksessaan 5-kerroksinen kivitalo, jonka alakerrassa on yhdistyksen huoneisto ja yläkerroksissa toimistotilaa ja asuinhuoneistoja — joku mainitsi talossa olevan 33 huoneistoa. Yhdistyksen käytössä ollut huoneisto ei ollut suuruudella pilattu — vastaa kooltaan Helsingin yhdistyksen huoneistoa. Lauantai-illan bankettia huolehti Aarhusin kuurojen urheiluseura, tarjottiin tanskalainen voileipäpäivällinen ja olutta. Tarjoilijoina toimivat urheiluseuran pojat, mm. korkeushypyn mestari Fischer kiikutti taitavasti lautasia. Ilta päättyi tanssiin — valitsi todella yhteispohjoismainen henki, jossa oli lisänä saksalaisuutta.

Suomen joukkueen johtajana toimi Urho Lehtimäki, huoltajana Erkki Keski-Levijoki. Allekirjoittanut oli mukana NDI-kokousedustajana, kirjurina ja tarkkailijana. Lisäksi joukkueen mukana matkusti

kolme turistia. Poppoon keskuudessa vallitsi erinomainen henki, pilapuheita veisteltiin joka käänteessä, voitoista riemuuttiin yhdessä ja tappioista lohduteltiin ja välillä puhuttiin vakavasti valmennuksesta ja muustakin.

J. Narmala

Tulokset:

100 m: 1. V. Hannu 11,5, 2. R. Lundström Ruotsi 11,7, 3. T. Laine 11,8, 4. T. Bjerke Norja 11,9, 5. J. Siwervall Ruotsi 12,2, 6. K. Kvitver Norja 12,3.

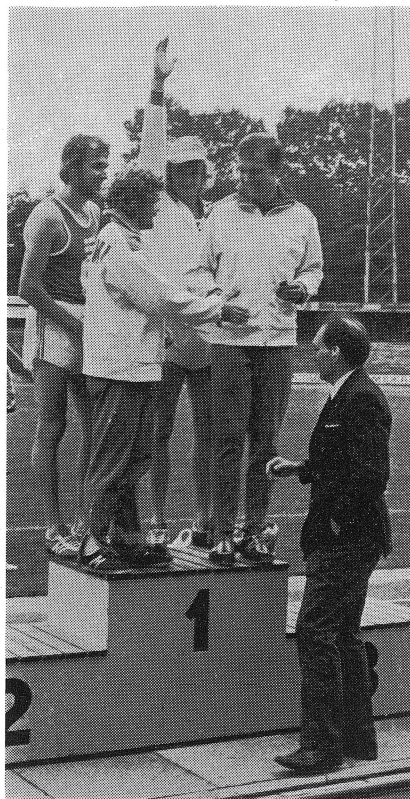
200 m: 1. V. Hannu 23,1, 2. A. Uusimäki 23,9, 3. R. Lundström Ruotsi 24,4, 4. T. Bjerke 24,6, 5. K. Kvitver Norja 25,2.

400 m: 1. J. Siwervall Ruotsi 52,3, 2. A. Uusimäki 52,4, 3. K. Kvitver Norja 55,4. Ulkop. kilp. H. Heitman 54,0, J. Keuchel 54,8, M. Gascard 55,1, kaikki Hampurista.

800 m: 1. H. W. Andersen Tanska 2.03,7, 2. K. Pekkala 2.05,1, 3. J. Siwervall Ruotsi ja P. Talman 2.06,0, 5. M. Rosland Norja 2.12,2.

1500 m: 1. T. Karvonen 4.01,6, 2. H. W. Andersen Tanska 4.04,2, 3. S. Nilsson Ruotsi 4.10,0, 4. K. Pekkala 4.16,6, 5. R. Brenden Norja 4.18,8, 6. P. Talman 4.24,5.

5000 m: 1. T. Karvonen 15.11,8, 2. P. Savolainen 15.48,2, 3. R. Brenden Norja 16.13,4, 4. S. Nilsson Ruotsi 16.22,4, 5. J. Olsen Norja 16.49,8.

Tämä viestimiehistö toi voitot 4x100 m ja 4x400 m viesteissä: Eero Saarikoski, Tapio Laine, Ake Uusimäki ja Vesa Hannu. Tanskan KUL:n puheenjohtaja Knud Söndergaard kättä taskustaan mitaleita.

4x100 m: 1. Suomi 44,3 (Hannu, Saarikoski, Laine, Uusimäki), 2. Ruotsi 46,5 (Siwervall, Augustsson, Zachrisson, Lundström), 3. Norja 47,4 (Kvitver, Bjerke, Gunnerud, Häverstad), 4. Tanska 49,2 (Faust-rup, Pedersen, Andersen, K. Peder-sen).

4x400 m: 1. Suomi 3,37,6 (Hannu, Laine, Saarikoski, Uusimäki), 2. Ruotsi 3,40 (Nilsson, Augustsson, Zachrisson, Siwervall), 3. Norja 3,45,5 (Kvitver, Olsen, Gunnerud, Bjerke). Ulkop. kilp. Hampuri 3,39,5 (Gascard, Hommel, Keuchle, Heit-man), Suomi II 3,50,3 (Karvonen, Alajoki, Talman, Pekkala).

Korkeus: 1. H. Fischer Tanska 185, 2. L. Jönsson Ruotsi 175, 3. B. Gunnerud Norja 175, 4. R. Lundström Ruotsi 165, 5. K. Alajoki 160, 6. T. Bjerke Norja 155.

Kolmiloikka: 1. E. Saarikoski 14,20, 2. K. Alajoki 13,38, 3. O. Zachrisson Ruotsi 12,58, 4. R. Lundström Ruotsi 12,55, 5. L. Jönsson Ruotsi 10,86.

Pituus: 1. V. Hannu 700, 2. T. Lai-ne 676, 3. R. Lundström Ruotsi 656,

KILPAILUKUTSU

Kansalliset maastojuoksukilpailut järjestetään lokakuun 5 päivänä klo 15 Kuopiossa Väinölänniemessä. Sarjat: yleinen 15 km ja naisten 2 km.

Ilmoittautumiset 28.9. mennessä os.: Kuopion Kunto ry., Tiuhottarentie 7 A 12, 70500 Kuopio 50.

Kuopion Kunto r.y.

KILPAILUKUTSU

Kansalliset pöytätennistilpailut järjestetään syyskuun 28 päivänä klo 10 Helsingissä HKY:n huoneistossa Liisankatu 27 A 8.

Ilmoittautumiset 21.9. mennessä os.: Juhani Seppänen, Liisankatu 27 A 8, 00170 Helsinki 17.

Helsingin Hero r.y.

KILPAILUKUTSU

Kansalliset maastojuoksukilpailut järjestetään syyskuun 21 päivänä klo 13 Tampereen Kuurojenyhdistyksen kesäkodilla Sorvassa.

Sarjat: yleinen 10 km, alle 20 v. 10 km, retkeilijät 5 km ja naiset 5 km.

Hyvät palkinnot. Osanottomaksu on 10 mk hengeltä, sisältyen siihen sauna, ruokailu ja kahvi. Osanottomaksu peritään kilpailupaikalla.

Ilmoittautumiset 15.9. mennessä os.: Jorma Valli, Aaltosenkatu 31 C 22, 33500 Tampere 50. Kokoon-tuminen Sorvassa tai Tampereen Kuurojen Yhdistyksellä Satamaka-tu 1 kilp.päivänä klo 11.

Tampereen Kuurot Urheilijat r.y.

4. E. Saarikoski 635, 5. K. Kvitver Norja 594, 6. G. Augustsson Ruotsi 592, 7. O. Zachrisson Ruotsi 590, 8. B. Kunnerud Norja 573. Ulkop. kilp. M. Gascard Hampuri 579.

Kiekko: 1. Rauno Rantanen 39,32, 2. B-G. Henriksson Ruotsi 39,05, 3. M. Pirttilä 38,92, 4. O. Artman Tanska 36,66, 5. J. Olsen Norja 31,23.

Kuula: 1. R. Rantanen 14,04, 2. B-G. Henriksson Ruotsi 13,30, 3. M. Pirttilä 12,83, 4. L. Jönsson Ruotsi 10,17.

Keihäs: 1. H. Siltanen 54,48, 2. R. Nilsson Ruotsi 49,76, 3. B-G. Henriksson Ruotsi 49,06, 4. M. Kumpulainen 46,43, 5. L. Jönsson Ruotsi 42,65.

KILPAILUKUTSU

Kansalliset maastojuoksu- ja suunnistuskilpailut järjestetään Vaasassa syyskuun 14—15. päivinä.

Lauantaina klo 14 maastojuoksu Huutoniemen pururadalla. Sarjat: yleinen 5 km, nuorten 20 v. 3 km, naisten 2,5 km.

Sunnuntaina klo 10 suunnistus-kilpailut. Sarjat M ja M3. Kokoon-tuminen Kuurojentalolla klo 9.

Ilmoittautumiset molempiin kilpailuihin 10.9. mennessä os.: Esa Kauppinen, Teininkuja 4, 65320 Vaasa 32.

KILPAILUKUTSU

Kansalliset suunnistuskilpailut järjestetään Porissa lokakuun 5 päivänä. Kokoon-tuminen Kuurojen-talolla Tuomarinkatu 16 klo 10.

Sarjat: M, M3 ja M35.

Ilmoittautumiset 30.9. mennessä os.: Veikko Nurmilaako, Metsäkoti 4, 28400 Ulvila.

Porin Kuurot Urheilijat r.y.

SEURATOIMINTAA

Kotkan Kuurojen Urheiluseura Tähden jäsenet kutsutaan neuvotte-lutilaisuuteen Kotkan seurakunta-keskukseen lokakuun 6 päivänä klo 14. Kokouksessa keskustellaan seuran toiminnan jatkamismahdollisuuksista.

Suomen Kuurojen Urheiluliitto r.y.

Lahden Kuurot Urheilijat. Seura-ottelu lentopalloilussa Lahti—Mikeli—Kotka järjestetään lokakuun 12 päivänä klo 13 Lahden Urheilutalon hallissa Jalkarannantie 10, lähellä linja-autoasamaa.

Seuran 40-vuotisjuhla pidetään samana päivänä. Paikasta ilmoite-taan lokakuun Kuurojen Lehdessä.

Kuopion Kunto r.y. Illanvietto lokakuun 5 päivänä klo 18 Laivon-saareissa kansallisten maastojuok-sukilpailujen yhteydessä. Tervetuloa.

Helsingin Hero r.y. Illanvietto syyskuun 28 päivänä klo 19 HKY:n huoneistossa kansallisten pöytäten-niskilpailujen yhteydessä. Tervetuloa.

TIDSKRIFT för DÖVA

N:o 9 1974

Skapande kultur på kultur-kongressen

Teaterkvällen som ingick i programmet för den nordiska kongressen, var ett vackert prov på vad man förmår på teaterns, pantomi-mens och rörelsens område trots det mänskliga materialet med sina ringa möjligheter.

Det var en god idé att vid fram-förandet av »Pastor Jussilainen» visa upp programnummer under pau-serna som hade med dagens tema att göra. Dessa små inlägg störde inte själva teaterpjäsens gång.

För mig var kvällen en stor posi-tiv överraskning. Jag har haft små möjligheter hittills att se när döva visat upp sina kulturella aktiviteter (och de hörandes uppvisningar na-turligtvis till en begränsad del). Jag fick nu se ett urval av dem och de beredde mig njutning.

Sirpa Kostiaainen borde absolut fortsätta med sin gymnastikgrupp. I teaterpanelens resolution heter det att de nordiska länderna gärna ser sådana damgymnastikuppvisningar. De är vackra att se på och bereder inga tolkproblem. — Jag har jämförelseobjekt på den orten jag bor på. Där finns en av vårt lands bästa damgymnastik-trupper och jag brukar se den. Sir-pa Kostiaainen visade prov på vac-ker finsk damgymnastik. Ringarna rördes i samma takt och inga miss-öden förekom.

Man berättade mig att man övat mycket på det programmet. Trägen övning måste ha gjorts att också folkdanserna var livfulla. Men man skulle ha önskat mera leenden och dansglädje. Man måste öva mycket för att hålla takten och turerna följa varandra nästan med rutin för att man skall hinna småle och visa dansglädje. — Jag önskar att det alltid skall finnas intresserade folk-dansare och lämpliga ledare och att dansgrupperna skall ha möjlighet att öva tillräckligt mycket. Vi skall

hoppas att dansgrupperna här i lan-det skall fortsätta med intresse.

Det låg något sympatiskt i Tauno Jokelas pantomimsketch. Jag tycker att de nummer svenskarna valt att visa upp samma dag saknade detta. Tauno Jokela rör händer och fötter på ett talande och vackert sätt. Bara han också får sin kropp smidiga-de kan han nå toppnivå. Hans bästa kort ligger i kontaktförmågan med publiken. Det gör ju också att publiken är mottaglig för vad han vill uttrycka.

Och så teaterföreställningen. Bä-de regissören och de uppträdanden fick troligen ta emot så mycken uppskattning att de kanske inte vill veta av mera. Men det skulle vara orätt att inte uppmärksamma denna teaterhändelse i våra spal-ter.

»Pastor Jussilainen» av Numers är en helafonpjäs. Rollerna har många repliker och det måste redan ha varit ett stort arbete att lära in dem. Kaisu Korhonen hade ett stort »ackord». Först har hon gjort arrangemanget för pjäsen, regisserat och haft en av de stora rollerna. Därtill samman kallat skådespelarna från olika delar av Finland till övningar, anskaffat dräcker och rekvisitan. O.s.v.

Att överföra pjäsen till tecken-språket var mera fordrande än något annat. Det måste ju vara ett tecknande som alla de nordiska gästerna kunde förstå. Jag kunde inte avnjuta alla de fina skiftningarna i språket, men man sade mig att där fanns många fyndiga detaljer. Maris — pigans — tecken för »Babels drake» var en av kvällens höjdpunkter, man talade länge efteråt om det.

Kaisu Korhonen hade lyckats i sin egen roll i mitt tycke, och dessutom var hennes personinstruktion mycket skicklig. Man visste på för-

hand att pastorns roll skulle passa Esa Kauppinen som hand i hand-ske. (Jag har inte sett Bakom Kuopio föreställningen.) Efter en trög början kom Esa i farten och var helt festlig i flere moment.

Evelinas roll är en av de svårare i pjäsen. Hon skall stöda Jussilai-nens rollgestalt men ändå inte vara för påtrampad och hönsig. Evelina borde ju ändå ha sin egen personlighet och Ritva Hummelin lyckades bra här.

Kaisu Korhonen hade en av de största rollerna, hon var länsmans-kan. Hon ordnade effektivt det unga parets liv och var den centrala gestalten på scenen. I början var också Kaisu något bunden och drabbades av minnesförlust något tag och det var ju inte att undra på. Sedan började allting löpa. Jag minns bl.a. kaffedrickningsscenen där det går upp för svärmor att allt inte är som det borde hos det unga paret. Här kom många goda scener, bl.a. pastorns avresa och hans mellanspel med pigan Mari.

Annikki Moilanens Pigan Mari var en av kvällens bästa prestationer. Med henne kom det liv och fart på scenen. Vi skall hoppas att Annikki inte i fortsättningen gömmer sitt ljus under skäppan, hon har anlag för teatern. Kaisu och Annikki hade tillsammans skapat en figur som säkert skulle stå sig vid vilken jämförelse som helst.

Eeva Ratavaaras Lindgrenska var en härlig typ. Lindgrenskans och Maris scener var ypperliga och roliga. — Liisa Kauppinen kom in på scen som en vacker och pigg lärarfru — en bra typ också hon. Pentti Korhonen var en dräng som blev mera levande än man kunde trott när man läste pjäsen. I detta skådespel var pigor och drängar levande människor och bönderna just så buttra och trängsinta som meningen var.

Aino Viitala var regissörassistent och »sufflör». Vad kallar man en sådan teckenspråkssufflör?!

Jag satt på olika platser under föreställningens gång för att följa

Låt oss fråga Märta Tikkanen

Märta Tikkanen är en finlands-svensk författare och rektor för Helsingfors svenska arbetarinstitut. Denna mångsidiga kulturperson har också kontakter till de döva, det är tack vare henne som de döva från och med hösten 1972 varit i tillfälle att, med hjälp av tolk, få studera i Helsingfors svenska arbetarinstitut. Rektor Tikkanen har vänligen velat berätta för läsarna i Tidskrift för döva om dessa möjligheter som öppnats för döva och om litet annat också.

När den döve beslutar sig för att börja studera i ert institut, vad skall han/hon göra, hur ta kontakt o.s.v.?

med publikens reaktioner. Det kom ännu flere åskådare in efter första akten. Och knappast någon lämnade teatern i mitten. Den röda tråden måste ha uppfattats eftersom publiken tycktes ha haft roligt. En av de nordiska gästerna sade att man borde förmedla publikens reaktioner till skådespelarna genom att t.ex. blinka med lampor. Man hade många gånger lust att applådera.

Men det borde vi lära oss att inte röra på oss under pågående föreställning. Man borde sitta lugnt på sina platser. Bakom i salongen var det för oroligt. Men de som var oroliga utgjorde bara en bråkdel av hela publiken.

Allt som allt: det var en föreställning några grader över amatörstandiet. Hur många tredje föreställningen hade tagit sig ut? De professionella brukar inte heller lyckas bäst vid första uppförandet. Tänk om gruppen hade kunnat öva lika mycket och lika koncentrerat som de professionella?

Vid den nordiska kongressen talade man mycket om den skapande och experimenterande teatern. Alla slag av teatrar måste vi pröva på, sedan när vi har råd. Men nog måste vi hålla fast vid den slags teater vi här såg, därför att den är typisk för just de finska amatörtraditionerna. Samtidigt är den en produkt av de dövas originala kultur.

Raija Nieminen

— Man kan gå till institutets kansli, adress Dagmarsgatan 3, klo 10—13 och 17—20.

Kan också finskspråkiga döva studera vid ert institut?

— Utan vidare, teckenspråket är ju ett internationellt språk.

På vilket sätt sker den döves studier i praktiken?

— Man kan delta i lektionerna på samma sätt som de hörande, men man skall ha tolk med sig. Det är bäst att tala med studieledaren före första lektionen, så att han vet om handikappet.

Vilka ämnen kan man välja?

— Specialkurser för hörselskadade är följade under inkommande läsår: Svenska och modersmålets grammatik, som försiggår på torsdagkvällerna på dövföreningen vid Elisabetsgatan 27. Lärare är hum. kand. Irja Kuitinen. Pantomim tisdag kl 17 i gymnastiksalen, Dagmarsgatan 3. Lärare är teaterlev Dick Idman. Dessutom alla institutets kurser.

Vad har Ni för erfarenheter från senaste läsåret? Tog de döva till vara detta tillfälle?

— För oss har undervisningen för handikappade varit både viktigt och glädjande. Det hela började smått tolkning till teckenspråk under min första höst på Arbis för två år sedan. Sedan började det rulla som en snöboll i blida, som växer och växer. Intresset tycks vara stort och behovet likaså. Nu har vi kurser också för synskadade och afatiker. Lika viktigt som det är för eftersatta grupper att ha möjligheter till studier och fritidsverksamhet lika viktigt är det för oss andra att ha elever med handikapp med i vår verksamhet och bland oss. Det är ömsesidigt berikande och givande.

Vad ville ni säga de döva studerande så här vid läsårets början?

— Välkommen!

Våra läsare vill gärna veta på vilket sätt ni har kommit i kontakt med de döva. Vill ni berätta något

om det. I er spalt i Ita-Sanomat har ni skrivit om de döva, hur fick ni motivet till det?

— För länge sedan hade jag möjlighet att vara med om de dövas julfirande på Elisabetsgatan i egenkap av Helsingfors Lucia. Det var en upplevelse jag aldrig glömmar — julevangeliet på teckenspråk, de gamla julpsalmerna på teckenspråk och hela den varma stämningen. Den här upplevelsen ville jag gärna förmedla till Arbis elever och därför bad jag en grupp hörselskadade uppträda på vår Runebergssamling. De framförde Vårt Land och en starkare stämning har jag åtminstone aldrig upplevt i vår festsal. Den lilla inblicken i de hörselskadades vardagsbekymmer som jag redogjorde för i Ita-Sanomat i våras hänförde sig till vår värfest, där Eija Auvo uppträdde med en vacker tolkning av Jeanna Oterdahls dikt Det döva barnets moder tänker...

— Intresset för de döva fick jag redan som barn, då min mor brukade berätta om sin farmor, Julia Stadius, som hade en döv son. Hon var med och grundade dövas förbund och dövas förening i Helsingfors och var i många år redaktör för Tidskrift för döva. Hon brukade kalla sig de dövas Oldtmor. För övrigt har Rea Stadius, en nära släkting och god vän, gett mig goda tips för detta arbete.

Ni är också skådespelförfattare och har sålunda haft att göra med teaterarbetet. De döva har inte möjligheter att ta emot det kulturutbud som samhället erbjuder, t. ex. just teater. Vad är er åsikt om saken? Finns det möjligheter att ordna kulturtjänster som de döva kan nå?

— Många hörande och seende tycks ha ett mycket litet behov av kultur. Desto mera glädjande är det att man bland de hörselskadade har intresse för att skapa kultur och delta i kulturaktiviteter. Naturligtvis borde möjligheterna ökas och fantasin tas tillhjälp för att så många som möjligt skall nå den stimulans som kultur i olika former innebär. Hur det skall göras i praktiken vet ni kanske bättre än jag — men tag kontakt, så diskuterar vi saken. Tillsammans kan vi rulla på snöbollen så den blir ännu större.

Raini

Elise Jaakkola 50 år

Den 18 augusti fyllde läraren Elise Jaakkola 50 år i Ylämylly, Matisenlahti.

Elise Jaakkola är den äldsta i Saviisaaris syskonskara och hon har också deltagit på många sätt i Dövas Förbunds verksamhet. Hon har varit tolk på Dövas nordiska kongresser sedan år 1955 och senast såg vi hennes tydliga teckentolkning på Åbo kongressen. Lärare Jaakkola har varit med på många av förbundets kurser och läger som lärare och föreläsare och hon har hållit föredrag på dövföreningar. I Joensuu dövförenings verksamhet har hon deltagit på många sätt.

Vi kommer med försenade gratulationer, Elise! Vi hoppas att kontakten med förbundet skall fortsätta och att du är åter med på följande kongress i Danmark.

Redaktionen.

Finland hade lyckan med sig i NM-tävlingarna

De nordiska mästerskapstävlingarna i friidrott hölls i Aarhus i Danmark 10—11 augusti. Finland deltog med 13 idrottsmän vilka tog hem 11 guld-, 6 silver- och 4 bronsmedaljer. Ett mästerskap gick till Sverige och två till Danmark. Trots dessa resultat var tävlingarna ändå jämnstarka och man kämpade verkligen hårt om mästerskapen och de följande platserna.

Tävlingarna hölls på Aarhusstadions tartanbanor. Arrangörerna hade meddelat tidigare att högst 6 mm spikskor var tillåtna, det visste alla pojkar. Men det regnade båda dagarna och den våta tartanbanan var hal, så de 6 mm långa spikarna höll inte. De som råkade ha med sig längre spikar, skruvade på dem utan krus. Tekniken har gått fram-

åt på detta område, man kan både ta av och byta spikarna. Det vitsades också att man om några år inte behöver skor alls, man fäster spikarna på ett eller annat sätt i fotsulorna.

Det bor ca 250.000 personer i Aarhus, så där borde finnas åtminstone ett trehundra-tal döva i staden. Men endast en handfull hade kommit för att se på tävlingarna. Som domare fungerade mest hörande med döva som medhjälpare. Arrangemangen gick också gemytligt på, danskt vis och i många fall där en finsk domare skulle ha höjt röd flagga, vinkade men med kalla handen eller man märkte ingenting. Man tar seden dit man kommer. Startmannen var en lång stadig och mörk man, som i sin vita läkarrock

Tomas funderar

En dag fick Tomas syn på en förordning som nyligen utgivits av Republikens President. Den gäller de döva och låter i fri översättning så här:

Förordning

angående indragningen av dövskolorna i Kuopio och Åbo given i Nådendal den 20 juni 1974.

Enligt föredragning av ministern för ärenden underlydande Undervisningsministeriets verksamhetsområde stadgas att:

1 §

Kuopio dövskola och Åbo dövskola benämnda dövskolor skola indras från och med den 1 augusti 1974.

2 §

Från och med 1 augusti indras:

Kuopio dövskolas en föreståndarvakans enligt löneklass C 43, en internatföreståndarvakans enligt löneklass C 35, 4 lärarvakanser enligt löneklass C 33 och en gårdskarldarttjänst enligt löneklass A 12, samt

OY SURDUS AB DELAR UT DIVIDEND

Dividenden utbetalas börjande från 16.9. 1974 klo 9—12 (inte på fredagar och lördagar). De som bor på annan ort skall uppge noggrann adress, varefter dividenden skickas per post. Från dividenden avdras den lagstadgade dividendskatten och eventuella postavgifter.

OY Surdus AB
Alexandersgatan 12, 00170 Helsingfors 17.

en god tanke, men där gömmer sig en fara. Man anser bland de döva att den är reaktionär, denna förändring. De praktiska resultaten syns redan i Sverige. De försiktiga kritikerna säger att man måste vänta och se: betyder det faktiskt en utveckling. Man har nu gjort de principiella besluten i alla händelser och det uppstår nya kommunala skolor för hörselskadade som svampar efter regn. Nu beror det på de vederbörande kommunerna vad det skall bli av dessa skolor. Vi skall hoppas det bästa och frukta det värsta, men också bevaka situationen sådan den nu är.

var förvillande lik — på långt håll — Äviks föreståndare Piisilä.

Vesa Hannu blev bästa finne, han tog tre personliga mästerskap och var med i Finlands båda segrande stafettlag. Vesas byte blev således 5 guldmedaljer. Unge Åke Uusimäki steg fram som en ny segrare också i stafetterna. Han blev tvåa både på 200 och på 400 meter. På den senare sträckan miste Åke sitt mästerskap på de sista metrarna genom att Siwervall oförmärkt kom upp och gick förbi. Åke sprang i alla fall sitt eget rekord.

Kauko Pekkala är av någon anledning inte i samma kondition som förra året. Pojken har tränat samvetsgrannt men resultaten är bleka. Man får hoppas att det är tillfälligt. Vid 800 meter försökte Pekkala rymma och fick upp ett gap på 5—6 meter, men på slutrakan tog Danmarks Andersen fast honom och gick ohjälpligt förbi. Talman kämpade med Siwervall om tredje platsen.

Timo Karvonen behärskade 1500 och 5000 meter. Han tog segern utan möda och utan att vara hotad. Hans kondition är i allafall långt ifrån densamma som ifjol. Sjukdomar har blandat bort träningsprogrammet. Karvonen anser också att detta skall vara ett mellanår, men nästa år skall takten vara en annan. På 5000 m löpte Pauli Savolainen efter Karvonen till en säker silverplats.

Bland innerplansgrenarna fick Finland dubbelsegrar i tresteg och längd. I den föregående höll Eero Saarikoski och Kalevi Alajoki sig till egna meterlängder. I längd gick Vesa Hannu och Tapio Laine en duell där Laine i början var den ledande. Hannus nästsista hopp blev 699 och det sista rentav 700. På detta svarade Laine med att komma rusande med väldig fart, och just vid plankan lyfte han handen, liksom för att bryta målsnöret — och sprang genom. Här var Sveriges Lundström tredje, ung och kortväxt, men ettrig och kraftig. Lundström var med i fem grenar, en mångkampare alltså.

I kula tog Rauno Rantanen mästerskapet då mannen med världsrekordet och segrare i Malmö, B-G. Henrikson, hade skadat sin hand. Helt överraskande vann Rantanen

också diskusen — man hade väntat det av Pirttilä, men han har varit sjuk och var inte i bästa slag. Tävligen var hård, alla medaljörerna, Henriksson andra och Pirttilä tredje, kastade med 40 cm skillnader.

I spjut var Hannu Siltanen överlägsen, för att Norges Wennerström av någon anledning inte var med. Kumpulainen slinkade — 6 mm spikarna höll inte.

Danmarks Fischer vann överlägset höjdhoppet. I denna gren kunde inte de våra lyfta på näsan. Underligt — förr i tiden var denna gren vår paradgren: Söndergaard, Paavo och Eero Saarikoski tog alltid segern och medaljerna.

I 4x100 m stafett sprang Finlands lag ett nytt finskt och samtidigt också nordiskt rekord 44,3.

4x400 fick färg av Hamburgs lag — hamburgarna deltog i flere grenar som utomstående — de ledde första delen, sedan ryckte Finland ifrån.

Enligt inofficiella poängberäkningar fördelades de: Finland 146, Sverige 82, Norge 40 och Danmark 28.

Lördagkvällen firades på Aarhus dövförening. Föreningen äger ett stenhus i 5 våningar, i vars första våning ligger föreningens lokal och i de övriga kontorsutrymmen och bostadslokaler. Någon sade att där fanns 33 lokaler. Den lokal föreningen disponerade över var inte så stor — ungefär som föreningslokalen i Helsingfors. Aarhus dövas idrottsklubb skötte om lördagkvällens bankett och bjöd på danskt smörrebrödsupé och öl. Klubbens pojkar fungerade som servitörer, bl.a. jonglerade höjdhoppsmästaren Fischer skickligt med tallrikarna. Kvällen avslutades med dans — där rådde en verklig samnordisk anda med inslag av tyskt.

Ledare för finska gruppen var Urho Lehtimäki, manager Erkki Keski-Levivoki. Undertecknad var med som representant för NDI, skrivare och observatör. Dessutom följde tre turister med laget. En härlig anda rådde inom gänget, man skar vitser vid alla tillfällen, man gladdes över segrarna och tröstade varann vid nederlagen och ibland talades det allvarsord om träning och om mycket annat även.

J. Narmala

BOKSLUT ÖVER IDROTTE OCH RESULTATEN

Vintern som gick och denna sommar har visat oss träningsens betydelse. Isynnerhet om man granskar resultaten. Vintern var inte nådig mot oss skidare. Var låg felet? Åtminstone inte i skidorna, därom förde ju tidningarna ett väsen runt om i världen. Ger man akt på berömda tränares kommentarer med eftertanke, kan man finna att det inte är skidan ensam som hämtar segern, utan den goda grundkonditionen och så uthålligheten. Det såg man ju i Falun där östtyska gruppen tog hem förkrossande segrar. Överallt i världen har man tagit lärdom av dem, tycks det. Också i Finland har man funnit att så är fallet. Få se hur det går nästa vinter, när våra pojkar följt delvis det östtyska systemet med dietordningen inräknad.

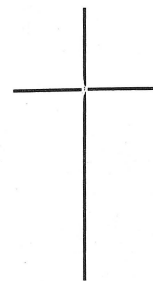
Sommaren är däremot en annan historia. Till slutet av juli har endast två rekord gjorts. I diskus slängde Matti Pirttilä iväg sin kurr på den bättre sidan av 41 meter. Han har möjligheter att förbättra siffran bara han kunde få stil på sitt kast. Det var varit dåliga resultat längs hela kastarlinjen. Pojkarna har inga tränare som skulle ta hand om dem från grunden och följa med deras arbete. Men detta kommer att justeras, i höst ordnas läger för dessa grenar och en skicklig tränare har vidtalats som skall dem ge pojkarna botemedel för nästa säsong.

Bland löparna har man förmärkt en stimulerande händelse. Wellas har fått en ny medlem, Åke Uusimäki. Han tillhör de snabbare. Han förbättrade sina egna rekord och nådde tillsammans med Tapio, Eero och Vesa ett finskt och nordiskt rekord i stafett i Åbo med resultatet 44,8. Finland—Skandinavienkampen gick ju till vår favör 88—55.

Också Kumpulainen är en nykomling, han hör till Valpas i Åbo. I Vasa kastade han spjut 51,26. Gossen har en typisk kropp för kastare, det gäller för Siltanen att se upp.

Vad som kommer att ske i augusti och september, det får vi se. Kanske ändå nya rekord.

E. K.

MIN ÄLSKADE MAK

Lea Alice Lillhannus

(Byström)

f. 10 december 1906 i Finland
d. 10 juni 1974 i Sverige

Har lämnat mig i stor sorg
och saknad

Selim

Tack för ditt ljusa minne
Tack för den kärlek du gav.

Tack

- till Dövas förbund för XII Nordiska Kongressen.
- för att den hölls i Åbo, staden med de korta avstånden.
- för den oförglömliga glada veckan med olika tilldragelser varje dag.
- för avslutningsmiddagen på Åbo slott. Den bästa festplatsen i Finland, som Runo Savisaari sade.
- till vädrets gudar som ordnade ett mäktigt åksväder under avslutningen, blixterna sprakade som fyrverkerier och gjorde hela tillställningen så romantisk som möjligt.
- till Runo Savisaari för alla goda ord i avslutningstalet, var och en tyckte sig vara föremål just för dem.
- till alla som uppträdde, att de tog fram allt sitt kunnande, i synnerhet i teaterspel.
- för att de fick tillfälle att uppträda, det betyder mycket för dem.

Minneslistan

Den nordiska kongressen gav mycket att fundera på. Bland annat tolkens situation. Pastor Achilles Sirén, som var föreståndare för Borgå dövskola från år 1863, han brukade emellanåt använda alfabetet, om han skulle »läsa» upp bibelspråk t.ex. Han bokstaverade på svenska med ena handen och på finska med den andra. SAMTIDIGT!

15.9. HELSINGFORS. Månadsmöte kl 19.15 i föreningslokalen.

21.9. TAMMERFORS. Nationella terränglöpningsstävlingar kl 13.00 på Sorva sommarhem. Serierna: allm. 10 km, ungd. under 20 år 10 km, utfärdsdeltagarna 5 km, damer 5 km. Goda pris.

Deltagaravgiften 10 mk, för det får man bastu, kaffe. Betalas på platsen. Anmälan senast 15.9.

- till alla tolkar och funktionärer, att ni ställde er till förfogande.
- till er hörande som var tillsammans med oss som en enda familj, ni betonade inte ert hörande på annat sätt än i telefonen.
- till publiken som kom till kongressen, följde med programmet, betalade deltagaravgiften med mera och förstod att kongressen var avsedd för oss alla. Det största och vackraste tacket till dem.

En som var med

DÖVAS DAG

Riksfesten på Dövas Dag firas den 22 september klo 14 i yrkesskolan i Kuopio, adress: Pohjois-Savon Ammattikoulu, Presidentinkatu 3. Gudstjänst kl 10 i Kuopio domkyrka.

Dövas Förbund r.f.

Kuopio Dövas Förening r.f.

till Jorma Valli, Aaltosenk. 31. C. 22, 33500 Tammerfors 50. Den som inte vet var Sorva ligger kan komma till dövföreningen Satamakatu 1 kl 11.00.

21.9. VILLMANSTRAND. Finlands dövas snabbschacksmästerskap kl 13.00. På klubblokalen, Suonionk. 13. Serierna: Mästar-, A, B och C klass. Speltid 5x5 min. Anmälan på platsen 1 timme före. Samkväm samma kväll kl 19.00.

26.9. KAJANA. Kainuun Kuurot r.y. firar 30-års jubileum kl 13 på församlingshemmet vid Kirkkok. 26. Festtalet hålls av Runo Savisaari.

28.9. HELSINGFORS. Nationella bordstennistävlingar kl 10.00 i dövföreningens lokal, Elisabetsgt. 27 A 8. Serierna: damer single och dubbel. Herrar single och dubbel. Anmälan senast 21.9. till Juhani Seppänen, Elisabetsgt. 27 A 8, 00170 Helsingfors 17. Samma kväll klo 19 samkväm.

5.10. KUOPIO. Nationella terränglöpningsstävlingar kl 15 på Väinölänniemi. Serierna: allm. 15 km och damer 2 km. Anmälan senast 28.9. till Kuopion Kunto, Tiuhottarentie 1 A 12, 70500 Kuopio 50. Samkväm samma kväll kl 18 på Laivonsaari.

26.10. JYVÄSKYLÄ. Kameraklubben i Mellersta Finlands Döva r.f. kallar till foto- och snalfilmstävling. Tävligen anmäld i juni nummeret. Tävligen försiggår i Valtuustosali, Yliopistonkatu 12 klo 16. Servering. Fotona och filmerna bedes sändas till Pentti Korhonen, Soratie 22, 40530 Jyväskylä 53 senast 5.10.

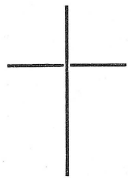
TIDSKRIFT FÖR DÖVA

Redaktör: Rea Stadius

Köpingsvägen 9

00320 Helsingfors 32

Tel. 576 788

Rakkaamme

EMIL VILHELM PITKÄNIEMI

synt. 4.7. 1883 Hämeenkyrössä
kuoli 26.6. 1974 Avikissa
Hyvinkäällä

Hyvää isää ja pappaa
kaivaten

**Rauha, Elma, Arvo ja
Martta perheineen
Lastenlapset ja veljet
perheineen
Omaiset ja ystävät**

Vanhurskaan polku on kuin
aamurusko, joka kirkastuu
kirkastumistaan sydänpäi-
vään asti. Sananl. 4.18.

Rakas isämme ja pappamme
siunattiin haudan lepoon
Tampereella Kalevankankaan
kappelissa 6.7.74. Siunauksen
toimitti pastori Lauri Aalto-
nen.

KIITOS

kaikesta ystävällisyydestä, jota
Emil Pitkäniemi sai osakseen elin-
aikanaan. Erityisesti kiitämme ro-
vasti Paunua, johtaja Piisilää ja ko-
ko Ävikin henkilökuntaa sekä sisar
Paavilaista ja Tampereen kuuroja
ystäviä.

Samoin lämmin kiitos osanotosta
suruumme.

Omaiset

KIITOS

Me Malminharjulla 29.7.—3.8.1974
olleet eläkeläiset haluamme tässä
lausua sydämelliset kiitokset Kuu-
rojen Liitolle tästä leiriviikosta. Sa-
malla kiitämme leirin vetäjiä unoh-
tamatta Malminharjun henkilökun-
taa. Kiitos ja hyvän onnen toivo-
tukset liiton toiminnalle.

Eläkeläiset

KIITOS

Parhaimmat kiitokset kaikille,
jotka muistivat minua merkkipäi-
vänäni.

Eero Hollo

TV—2 17.9. »Lähimmäinen»-ohjelma
viittomakielellä

Kuulovammainen — yksi meistä

TV-sarja

Tuotanto Oy Yleisradio Ab, Aikuisopetus.

8.9.74 klo 16.40

Kuntoutus käyntiin. Ohjelmassa kerrotaan minkälaisena vaikeasti
kuulovammainen kokee ympäristönsä ja mitä hänen on opittava
selviytyäkseen omassa elinympäristössään.

15.9.74 klo 17.55

Koululainen. Erityisopetuksen vaikeuksia ja iloja. Mitä kuulovam-
mainen koulussa opiskelee ja mitä hän oppii.

22.9.74 klo 17.55

Työelämään. Ammattikoulu on kuuron tavallisin jatkokoulutuspaik-
ka, ja täydentäviä opintojakin on jonkin verran tarjolla, mutta
työelämään siirryttäessä kohdataan vaikeuksia ja ennakkoluuloja.

29.9.74 klo 17.55

Yhteiskunnassamme. Ohjelmassa osoitetaan, mitä vaikeuksia kuuro
kohtaa postissa, sairaalassa, kuulevien keskellä. Mistä hän jää osat-
tomaksi ja minkälainen on ns. kuurojen maailma.

Sarja tulee uusintana klo 14.10 marraskuun 4, 11, 18 ja 25 päivänä,
joulukuun 2 ja 9 päivänä.

Pohjanmaan Kuurojen kulttuurikilpailut Vaasassa

marraskuun 2—3 päivänä 1974

Ohjelma:

2.11. klo 12 Kerronta
Visuaalinen kerronta
Lausunta, naiset (1:nen esitys)
Lausunta, miehet (1:nen esitys)
Huumori
Piirustuskilpailu työkilpailuna
Valokuvaus
Harrastustyöt (käsi-, puu- ja korutyöt)

Illalla pantomiimiesitykset ja n. 10 min. näytelmä, aihe vapaa.

3.11. klo 12.30 Tietokilpailu 3-henk. joukkuein
Kuuroesitys (4—5 henk.)
Lausunta (2:nen esitys, naiset ja miehet)
Palkintojenjako

Ilmoittautumiset ja kilpailutyöt on lähetettävä lokakuun 21 päivään
mennessä os.: Vaasan Kuurojenyhdistys, Käsityöläiskatu 6, 65200
Vaasa 20.

Oletko jo hankkinut VIITTOMAKIELEN KUVASANAKIRJAN?

Kirja on välttämätön tietolähde
kaikille viittomakieltä käyttäville.
Kirjassa on 3.400 kuvattua viitto-
maa ja yli 6.000 hakusanaa. Kirjan
hintaa nousee tammikuun alussa 35
markkaan, mutta nyt vielä voi saa-
da kirjan vanhaan hintaan, 28 mk +
postikulut.

Kirjaa voi tilata Kuurojen Liiton
toimistosta os. Liisankatu 27 E 10,
00170 Helsinki 17 E 10, puh. 638 154
tai oheisella irtileikattavalla posti-
kortilla.

YHDISTYSTOIMINTAA

Keski-Suomen Kuurot r.y. Bus-
siretki Kuopioon Kuurojen Päi-
vänä 22.9. Lähtö keskusseurakun-
tatalon edestä aamulla. Jäsenille
alennus. Ilmoittautumiset E. Rata-
vaaralle 17.9. mennessä os. Minna
Canthinkatu 16 A 13, 40100 Jyväskylä
10. Bussin lähtöaika ilmoitetaan
Keskisuomalaisessa seurakuntaui-
tisissa.

Syysjuhla 29.9.74 alkaen klo
13 Keskusseurakuntatalon valtuus-
tosalissa. Esitelmää ym. ohjelmaa.
Aino Viitala kertoo Roomasta.

Syksyn ensimmäinen kuukau-
sikokous 25.9.74 klo 19 Pappilas-
sa. Esitetään toimintavaraukset yh-

distyksen, Jalon, Nuortenkerhon,
kirkkoneuvoston ja Säynätsalon
Kuurot r.y:n kesken.

Kemin Kuurojen Kerho. Viikon-
loppuleiri Sotisaaren kesäkodilla
syyskuun 14—15 päivinä alkaen
lauantaina klo 13. Pajusaaren vuo-
roauto lähtee linja-autoasemalta klo
12.30. Kemistä on matkaa noin 8
km. Lauantaina saunomme ja pais-
tamme makkaraa.

Sunnuntaina klo 12 ohjelmallinen
tilaisuus. Puhujaksi ovat lupautu-
neet järjestösihteeri E. Sänkiniemi
ja M. Kattainen. On muutakin oh-
jelmaa ja kahvit. Tervetuloa.

Kalajokilaakson Kuurot r.y:n
(ent. Haapajärven Kuurojenyhdis-
tys) 30-vuotisjuhla on 15.12.74 Haa-
pajärven keskustan koululla, os.
Kirkkokatu 4.

Kainuun Kuurot r.y. 30-vuotisjuh-
la syyskuun 8 päivänä klo 13 Ka-
jaanissa Keskusseurakuntatalossa
Kirkkokatu 26. Juhlapuheen pitää
liiton puheenjohtaja Runo Savisaa-
ri.

Lauantaina 7.9. klo 14 on Keskus-
seurakuntatalossa esitelmätillaisuus.
Klo 19 samassa paikassa kirkkoilta.
Tervetuloa Kainuun maisemiin.

Helsingin Kuurojenyhdistys r.y.
Kuukausikokous syyskuun 15 päi-
vänä klo 19.15 yhdistyksen huoneis-
tossa Liisankatu 27 A 8.

Karjalan Kuurojen Heimotuki
r.y. Vuosikokous lokakuun 26 päi-
vänä klo 16 Tampereella kuurojen-
yhdistyksen huoneistossa Satama-
katu 1 B. Samana iltana klo 18.30
on 20-vuotisjuhla samassa paikassa.

Kuurojen
Lehti
maksaa
posti-
maksun

Kuurojen Lehti

PL 62

13101 HÄMEENLINNA 10

Vastauslähetyt
HML 10 Lupa 20

POSTIKORTTI

TILAAN kpl VIITTOMAKIELEN KUVASANA-
KIRJAA hintaan 28,— kpl + postikulut.

Nimi

Lähiosoite

Postitoimipaikka

Kuurojen Lehti n:o 9/74

UUSI POSTIOSOITE:

.....
.....
.....
.....
.....

H U O M !

Jos postiosoitteesi
muuttuu — täytä va-
semmalla olevat rivit
— leikkaa koko levey-
den käsittävä liuska ja
lähetä se osoitteella
Kuurojen Lehti, Loke-
ro 62, Hämeenlinna.

Mäntsälän maatalousoppilaitoksessa

alkavat 14.10. 1974

kuurojen 3-vuotinen maanviljelyskoulu ja puutarhakoulu.

Oppilaiksi otetaan 17 v. täyttäneitä kuuroja miehiä ja naisia. Hakemukset on lähetettävä 01.10. 1974 mennessä os. 04920 SAARENTAUS ja niissä on oltava 1) virkatodistus, 2) kunnallisen viranomaisen lausunto, 3) koulutushakemus, 4) lääkärinlausunto invalidihuoltokak-
vakkeelle, 5) oikeaksi todistettu jäljennös koulutodistuksesta, 6) alle 20-vuotiaille holhoojan suostumus, 7) mahdolliset muut todistukset ja suositukset.

Selostus lähetetään pyydettyäessä.

Tauno Ratsula

KUOPION KUUROJEN YHDISTYS r.y:n

65-VUOTISJUHLA

Pohjois-Savon ammattioppilaitoksessa, Presidentinkatu 3, syyskuun 21 päivänä 1974 klo 14.

Klo 12—13 juhlavastaaotto

Klo 19—23 illanvietto rahtiustalossa, Savonkatu 11.

Tervetuloa

Valtakunnallinen Kuurojen Päivän pääjuhla

on syyskuun 22 päivänä klo 14 Kuopiossa Pohjois-Savon ammattioppilaitoksessa Presidentinkatu 3.

Jumalanpalvelus klo 10 Kuopion tuomiokirkossa.

Kuurojen Liitto r.y.

Kuopion Kuurojen Yhdistys r.y.

TIEDOTUS OY SURDUS AB:n OSINGONJAOSTA

Osingonjakomme alkaa 16.9. 1974 klo 9—12. (Perjantaisin ja lauantaisin ei osinkoja makseta). Pitkamatkalaisille osingot lähetetään postitse saatuaamme tarkat osoitteet. Osingoista pidätetään lainmukainen osinkovero ja mahdolliset postikulut.

Oy Surdus Ab

Aleksanterink. 12, 00170 Hki 17

**Keski-Suomen Kuurot ry:n
Kamerapiiri**

kutsuu

**VALOKUVAUS- JA
KAITAFILMAUSKILPAILUUN**

Jyväskylässä lokakuun 26 pnä 1974 kaikkia harrastajia kuurojen piiristä.

Kilpailuselostus Kuurojen Lehten kesäkuun numerossa.

**Kuvanäyttely ja filmien esitys
sekä palkintojenjako** Yliopistonkatu 12, Valtuustosalissa 26.10. klo 16—

Tarjoilua.

Valokuvat ja filmit pyyd. lähettämään postitse P. Korhonen, K.S. Kuurot ry:n Kamerapiiri, Soratie 22, 40530 Jyväskylä 53, lokakuun 5 pv:n mennessä.

**Kuurojen Lehteen tar-
koitetut kirjoitukset on lä-
hetettävä edellisen kuun 5
päivään mennessä osoitt.:
Kuurojen Lehti, Lokero 62,
Hämeenlinna.**